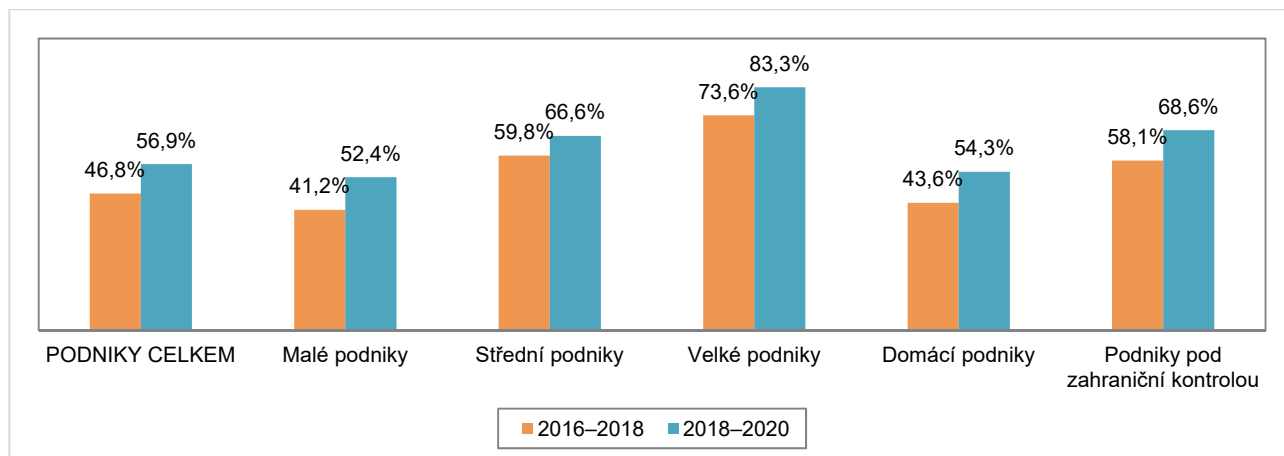


3.2 Podniky s inovačními činnostmi

3.2.1 Podniky s inovačními činnostmi – základní údaje

V letech 2018 až 2020 **inovovala** v České republice více než polovina (56,9 %) firem s 10 a více zaměstnanými osobami ve sledovaných odvětvích (viz metodika). Jde o téměř totožný podíl jako v letech 2006–2008, kdy 56 % podniků uvedlo, že v tomto období zavedlo inovaci produktu nebo podnikového procesu. V následujících obdobích tento podíl klesal, a to až na hodnotu 42 % pro období 2012–2014. Mezi obdobími 2012–2014 a 2014–2016 pak došlo k nárůstu podílu inovujících firem, který pak pokračoval i nadále.

GRAF 7 Podíl inovujících podniků na celkovém počtu podniků v dané skupině; 2016–2018 a 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Vlastnictví a velikost podniku ovlivňují intenzitu inovačních aktivit. Nejintenzivněji inovují **velké podniky** s více než 250 zaměstnanými osobami. V letech 2018–2020 inovovaly více než čtvrtina (83,3 %) podniků v této velikostní skupině. Podíl inovujících podniků mezi podniky s 50 až 240 zaměstnanými osobami byl o 17 procentních bodů nižší než u velkých podniků. To, že ve sledovaném období let 2018 až 2020 uvedlo na trh nový nebo inovovaný produkt či zavedlo některou procesní inovaci, uvedlo 66,6 % středně velkých firem. V případě malých podniků s 10 až 49 zaměstnanými osobami tak učinilo 52,4 % z nich.

Ve srovnání s obdobím 2016–2018 inovovaly podniky více. Ve všech velikostních skupinách došlo k nárůstu podílu inovujících podniků, nejvíce pak ve skupině malých podniků, kde narostl podíl o 10 procentních bodů. Téměř obdobný nárůst zaznamenaly i velké podniky. Ve skupině středních podniků se podíl inovujících podniků zvýšil z 59,8 % na 66,6 %.

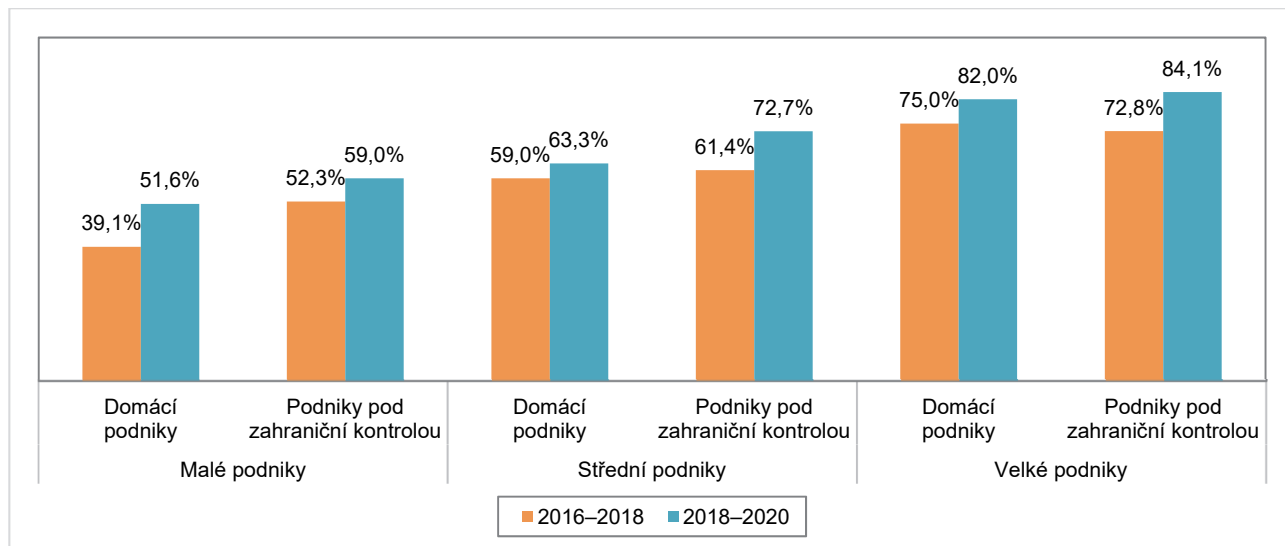
TAB 1: Inovační aktivity podniků ve sledovaných obdobích – základní údaje

	2006–2008	2008–2010	2010–2012	2012–2014	2014–2016	2016–2018	2018–2020
Inovující podniky celkem	56,0%	51,7%	43,9%	42,0%	46,3%	46,8%	56,9%
Podle vlastnictví podniku							
Domácí podniky	53,1%	50,2%	41,0%	39,0%	44,0%	43,6%	54,3%
Podniky pod zahraniční kontrolou	66,5%	56,2%	54,1%	53,7%	55,2%	58,1%	68,6%
Podle velikosti podniku							
Malé podniky (10-49 zam.)	52,3%	46,7%	38,2%	35,2%	40,7%	41,2%	52,4%
Střední podniky (50-249 zam.)	63,5%	64,0%	57,6%	59,1%	58,2%	59,8%	66,6%
Velké podniky (250+ zam.)	80,7%	78,6%	78,7%	77,2%	77,4%	73,6%	83,3%
Podle CZ-NACE							
Průmysl (NACE B+C+D+E)	55,4%	53,2%	47,1%	46,0%	50,5%	49,4%	57,3%
Služby (NACE G46-H-J-K-M71-72-73)	56,9%	49,4%	39,8%	37,0%	41,1%	43,7%	56,5%

POZN.: Podíly na celkovém počtu podniků.

Z pohledu vlastnictví podniku inovují více podniky pod zahraniční kontrolou (68,6 %) než domácí podniky (54,3 %). Tato skutečnost ve velké míře odráží odlišnou strukturu firem podle jejich velikosti, kde ve firmách pod zahraniční kontrolou, je vyšší podíl středních a především velkých firem, než u podniků domácích. Největší rozdíl nalezneme u středních podniků, kde je mezi domácími podniky o téměř 10 procentních bodů méně inovujících podniků než v podnicích pod zahraniční kontrolou. U malých podniků činil rozdíl 7 procentních bodů v neprospěch domácích podniků. Domácí velké podniky inovovaly v uvedeném období téměř stejně jako ty pod zahraniční kontrolou.

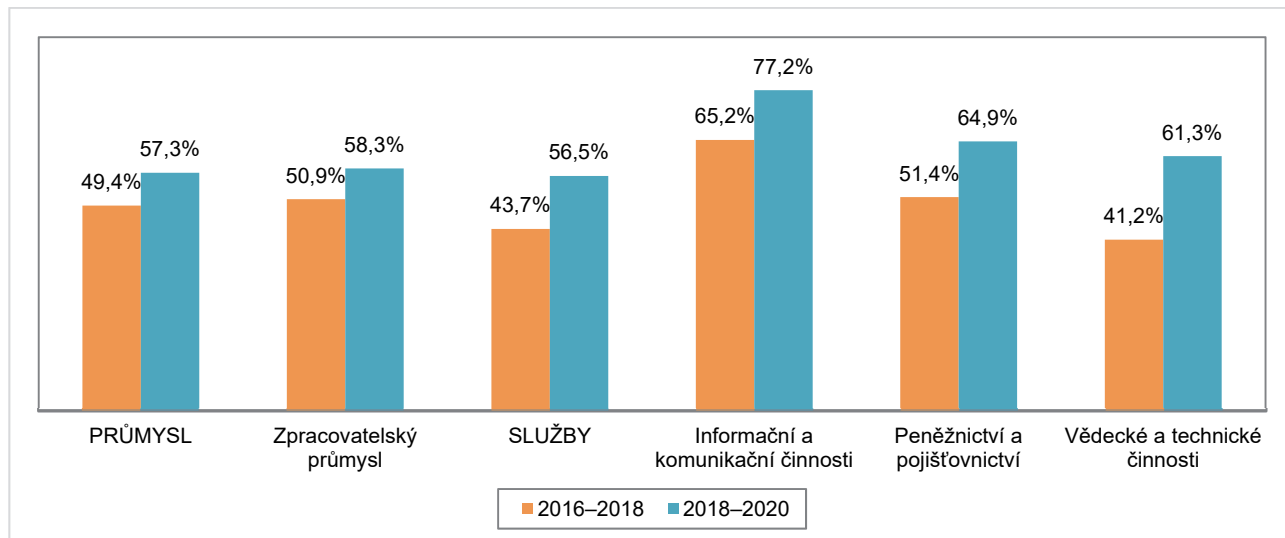
GRAF 8 Podíl inovujících podniků na celkovém počtu podniků v dané skupině podle velikosti a vlastnictví podniku; 2016–2018 a 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

V průmyslu v letech 2018 až 2020 inovovalo 57,3 % podniků a konkrétně **ve zpracovatelském průmyslu dosáhl podíl inovujících podniků 58,3 %**. V odvětvích služeb inovovalo 56,5 % podniků, tedy téměř shodně jako v průmyslu, nejvíce pak v odvětvové sekci Informačních a komunikačních činností (77,2 %). V odvětví Vědeckých a technických činností se inovacím věnovalo 61,3 % a oproti předchozímu období vzrostl podíl inovujících podniků v této sekci o pětinu. Naopak nejméně inovují podniky v dopravě a skladování (34 %).

GRAF 9 Podíl inovujících podniků ve vybraných odvětvích CZ-NACE; 2016–2018 a 2018–2020



POZN.: Kompletní přehled všech sledovaných sekcí viz tabulka 20A v tabulkové příloze.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

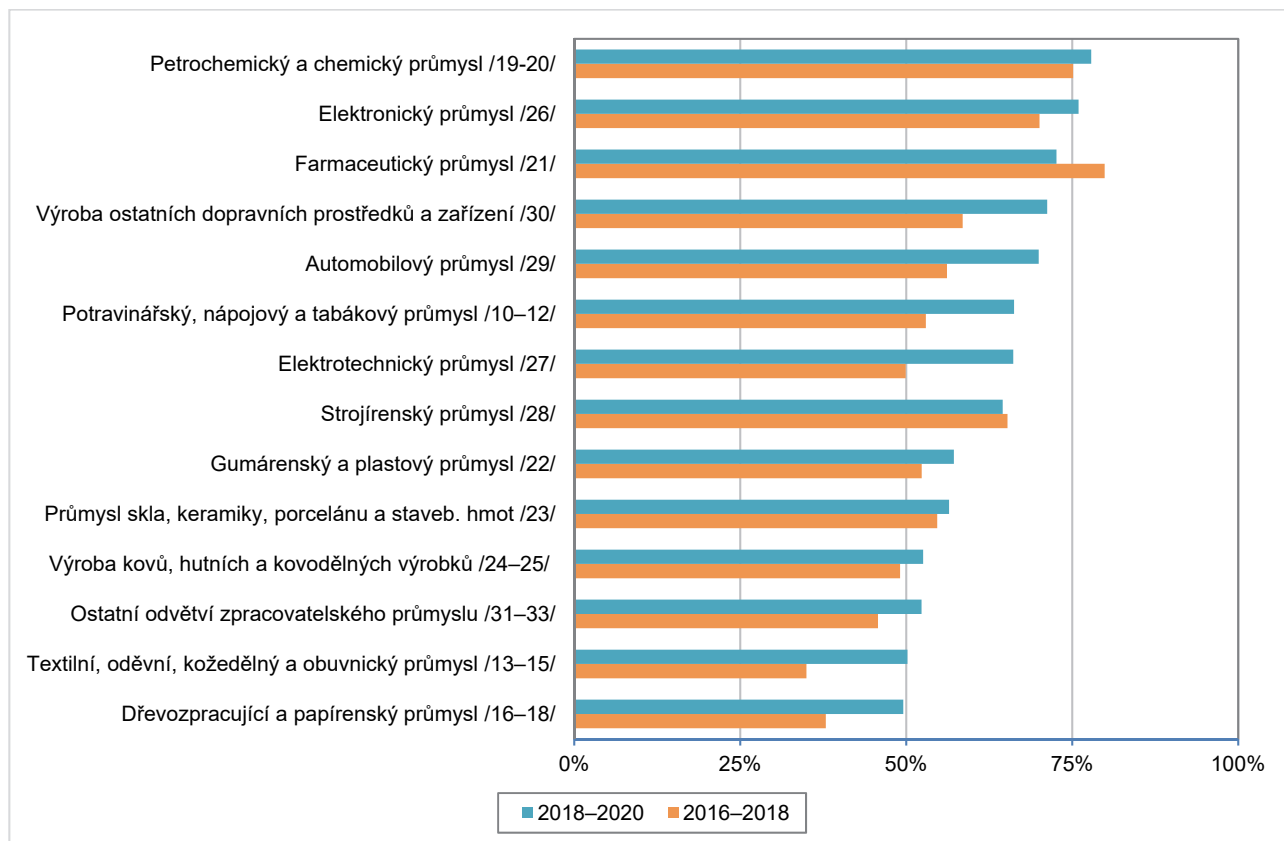


Z celkového počtu šetřených podniků polovina připadala na podniky s převažující ekonomickou činností spadající do sekce Zpracovatelského průmyslu. V této odvětvové sekci dosáhl podíl inovujících podniků 58,3 %. V předchozím období ve zpracovatelském průmyslu inovovalo 50,9 % podniků.

Ve zpracovatelském průmyslu se inovační činností věnovalo 87,7 % velkých podniků. Ve srovnání s obdobím 2016–2018 došlo v této skupině ke zvýšení inovačního úsilí téměř o 10 procentních bodů. S klesající velikostí podniku klesá i podíl podniků, které v dané velikostní skupině inovovaly.

Rozdíl mezi inovačním úsilím podniků pod zahraniční kontrolou a domácích podniků je v případě zpracovatelského průmyslu vyšší než v případě všech sledovaných podniků v Česku. V případě podniků pod zahraniční kontrolou v období 2018–2020 inovovalo více než sedm z deseti firem ve zpracovatelském průmyslu, tj. o 18 procentních bodů více než v případě podniků domácích.

GRAF 10 Podíl inovujících podniků v odvětvích zpracovatelského průmyslu; 2016–2018 a 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

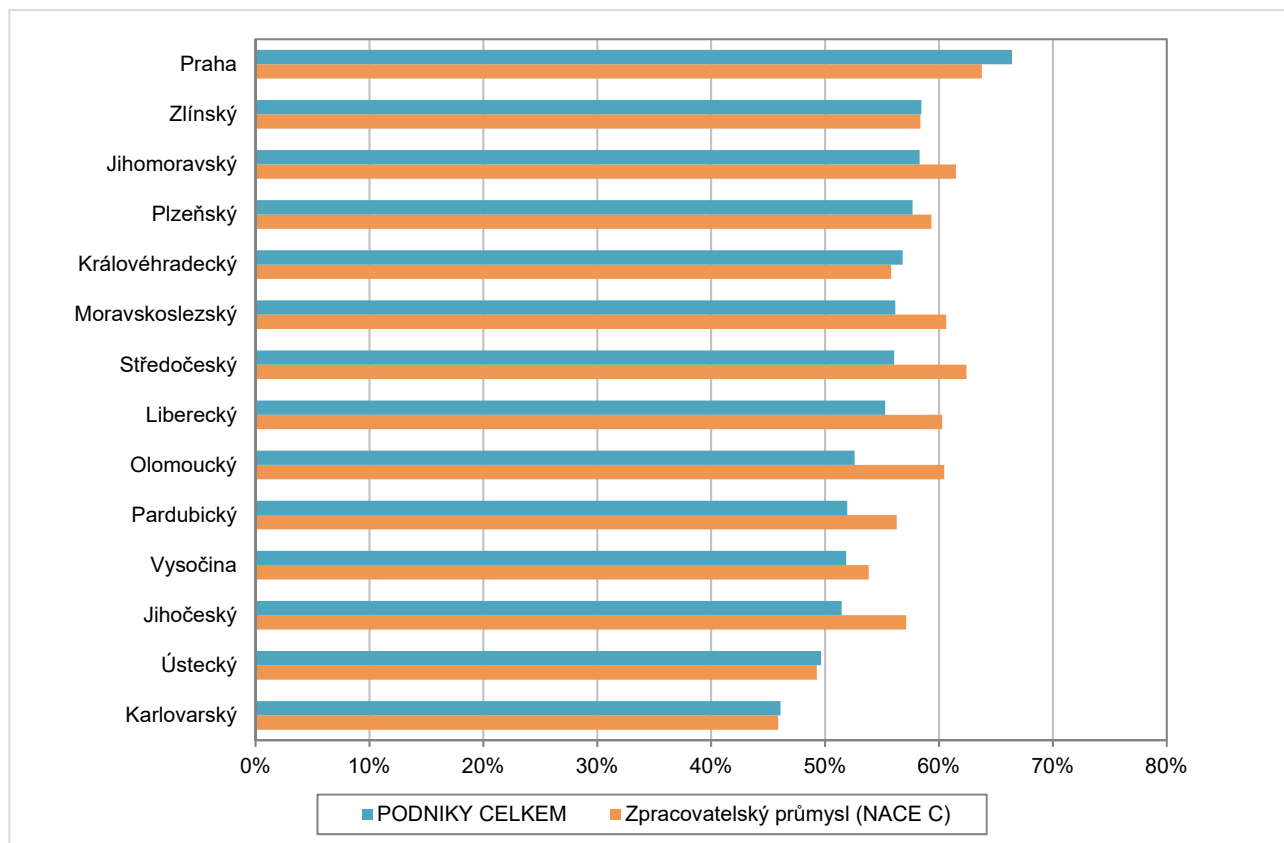
Ve zpracovatelském průmyslu byl v období 2018–2020 nejvyšší podíl inovativních firem v petrochemickém a chemickém průmyslu, kde inovovalo 77,9 % podniků. Následovaly podniky v elektronickém průmyslu, kde 76 % z nich uvedlo, že v tomto období zavedly inovaci. Výrazně nad průměrem zpracovatelského průmyslu si stojí i farmaceutický průmysl, ve kterém inovovalo 72,6 % firem. Mezi posledními dvěma sledovanými obdobími byly zaznamenány významné rozdíly v podílu inovativních firem v jednotlivých odvětvích zpracovatelského průmyslu. Kromě farmaceutického a strojírenského průmyslu došlo, u všech ostatních odvětví zpracovatelského průmyslu, oproti minulému období, ke zvýšení inovačního úsilí podniků. Nejvíce narostl podíl inovujících podniků v elektrotechnickém průmyslu, ze 49,9 % na 66,1 %. Ve všech odvětvích zpracovatelského průmyslu, kromě dřevozpracujícího a papírenského průmyslu, byl v období 2018–2020 zjištěn podíl inovujících podniků vyšší než 50 procent.

Vůbec nejméně inovovaly své produkty a podnikové procesy podniky v již zmíněném dřevozpracujícího a papírenském průmyslu, kde tak v období 2018–2020 učinilo 49,6 % podniků. V **automobilovém průmyslu** zavedlo ve stejném období **inovace rovných 70 % podniků** a ve strojírenském 64,5 %.

Nejvíce inovovaly v období 2018–2020 firmy v hlavním městě Praze, zde podíl inovujících podniků dosáhl dvou třetin všech podniků. S odstupem cca 8 procentních bodů následovaly Zlínský a Jihomoravský kraj, s 58 % inovujících podniků. Nejméně se inovacím věnovaly podniky v Karlovarském a Ústeckém kraji, podíl inovujících podniků zde nepřekročil 50% hranici.

V pěti krajích, zejména pak v Praze, byl celkový podíl inovujících podniků vyšší než u podniků působících ve zpracovatelském průmyslu. V ostatních krajích intenzivněji inovovaly podniky ve zpracovatelském průmyslu. Týkalo se to zejména podniků ve Středočeském, Olomouckém, Libereckém, Jihočeském a Moravskoslezském kraji.

GRAF 11 Podíl inovujících podniků v krajích; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků



3.2.2 Podniky s inovačními činnostmi podle typu inovace

Podniky v Česku se v rámci svých inovačních aktivit více soustředily na inovace **podnikových procesů**, které v období 2018–2020 zavedlo 53,6 % podniků (94,2 % z inovujících podniků). Spadají sem inovace vnitropodnikových procesů, inovace marketingových metod a inovace spojené s organizačními změnami. Nový či podstatně zlepšený výrobek či službu – **produktovou inovaci** – na trh uvedlo 36,5 % podniků (64,2 % z inovujících podniků). Téměř polovina inovujících podniků (48,9 %) se v tomto období zabývala současně jak inovacemi produktů, tak inovacemi podnikových procesů.

Necelé jedno procento podniků uvedlo, že ve sledovaném období provádělo inovační činnosti, které však byly přerušeny nebo do konce roku 2020 nedokončeny, případně inovace nebyly zatím uvedeny na trh či zavedeny v podniku.

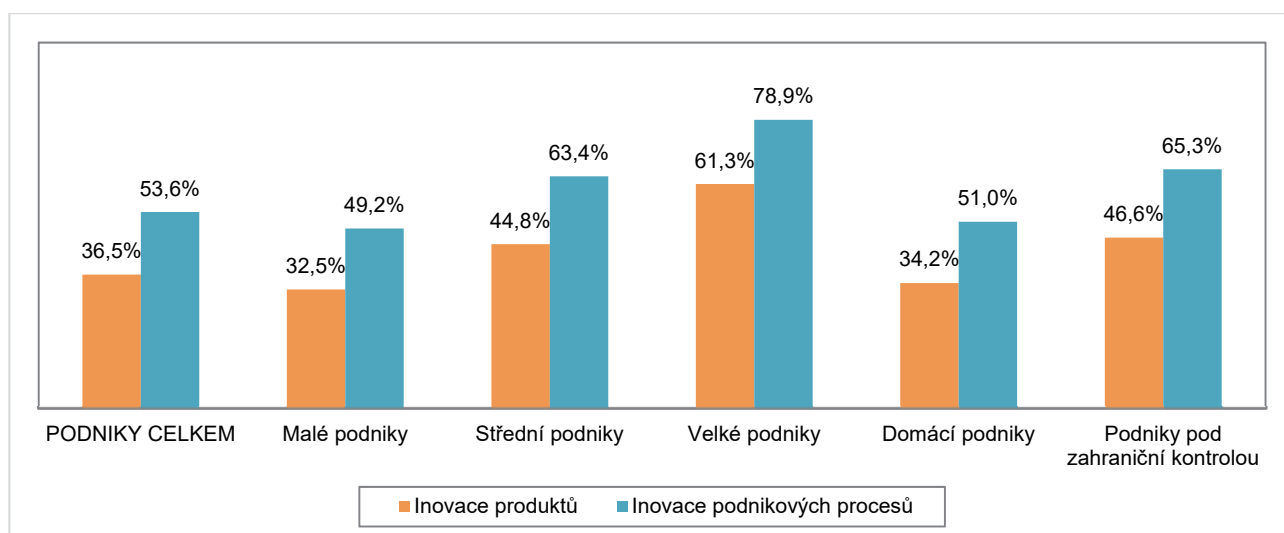
TAB 2: Inovační aktivity podniků podle typu inovace ve sledovaných obdobích – základní údaje

NACE B+C+D+E+G46+H+J+K+M71-73	2006–2008	2008–2010	2010–2012	2012–2014	2014–2016	2016–2018	2018–2020
Inovující podniky celkem	56,0%	51,7%	43,9%	42,0%	46,3%	46,8%	56,9%
Podniky s inovací produktů	24,5%	24,1%	25,3%	25,1%	25,7%	26,8%	36,5%
Podniky s inovací podnikových procesů	53,3%	47,2%	37,9%	34,8%	41,7%	40,3%	53,6%
Podniky s inovací vnitropodnikových procesů	30,8%	22,9%	24,0%	22,4%	27,7%	32,3%	43,8%
Podniky s marketingovou inovací	35,6%	29,6%	22,4%	20,5%	26,3%	22,2%	34,8%
Podniky s organizační inovací	34,0%	30,9%	20,5%	17,1%	17,6%	23,1%	40,8%

POZN.: Podíly na celkovém počtu podniků.

Z hlediska **velikosti** sledovaných podniků, nalezneme nejvyšší podíl firem, které inovují své výrobky nebo služby, mezi velkými subjekty s 250 a více zaměstnanými osobami. V období 2018–2020 zavedla inovaci produktů více než polovina z nich, konkrétně 61,3 % velkých podniků. Ve skupině středně velkých podniků to bylo o 17 procentních bodů méně. Nejnižší podíl produktově inovujících podniků byl zjištěn v kategorii malých podniků. V období 2018–2020 zavedla na trh nový či podstatně zlepšený výrobek nebo službu necelá třetina malých podniků. Obdobná situace nastává i u ostatních druhů inovací spjatých s podnikovými procesy, kdy velké podniky inovují jednotlivé druhy inovací intenzivněji než střední a malé.

GRAF 12 Podíl produktově a procesně inovujících podniků v dané skupině; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

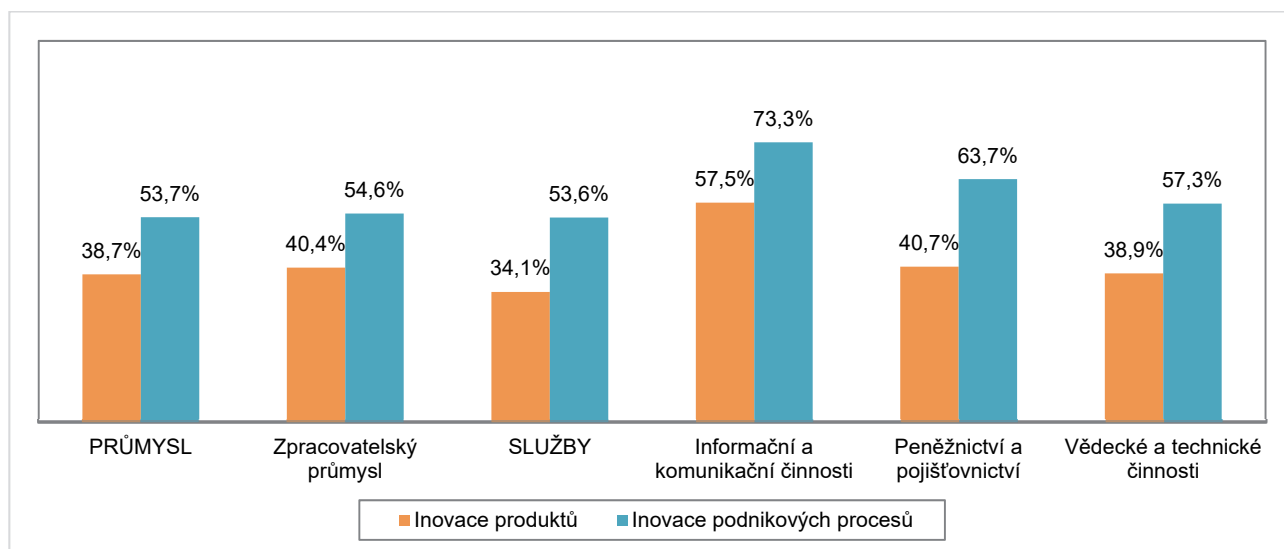
Z pohledu **vlastnictví** podniku, jak produkty, tak i podnikové procesy, aktivněji inovovaly podniky pod zahraniční kontrolou než domácí podniky. Pokud výrobek nebo službu inovovalo 34,2 % domácích podniků, tak u zahraničních to bylo 46,6 %. Inovaci podnikového procesu zavedly téměř dvě třetiny podniků pod zahraniční kontrolou, v případě domácích podniků to byla polovina.

Pokud se zaměříme na odvětvové sekce sledovaných podniků, nejvyšší podíl podniků jak s inovací produktů, tak i procesů, se nachází v sekci **Informační a komunikační činnosti**. Do této odvětvové sekce spadají firmy s převažující ekonomickou činností v oblasti výroby, poskytování služeb a distribuce informačních a audiovizuálních produktů včetně zprostředkování přenosu dat či komunikace. Kromě těchto firem zde hrají významnou roli i podniky poskytující služby v oblasti informačních technologií, jako je vývoj, úprava, testování a péče o software či plánování, navrhování, správa a provoz počítačových systémů včetně zpracování dat. Z této odvětvové sekce zavedlo v období 2018–2020 produktovou inovaci 57,5 % podniků a 73,3 % inovaci podnikového procesu.

Ve **zpracovatelském průmyslu** dosáhl podíl produktově inovujících podniků 40,4 % a procesně inovovalo 54,6 % podniků. V rámci všech sledovaných odvětví platí, že více firem v nich inovovalo své podnikové procesy než produkty.

V odvětví **služeb** inovovalo své produkty méně než polovina podniků konkrétně 34,1 %. Inovaci podnikových procesů se ve službách věnovala více než polovina podniků. Vůbec nejméně inovovaly své produkty a podnikové procesy firmy působící v odvětví dopravy a skladování. Inovaci produktů zde zavedlo 13,5 % z nich a inovaci podnikových procesů pak 31,8 %.

GRAF 13 Podíl produktově a procesně inovujících podniků ve vybraných sekcích CZ-NACE; 2018–2020



POZN.: Kompletní přehled všech sledovaných sekcí viz tabulky 18A a 18B v tabulkové příloze.

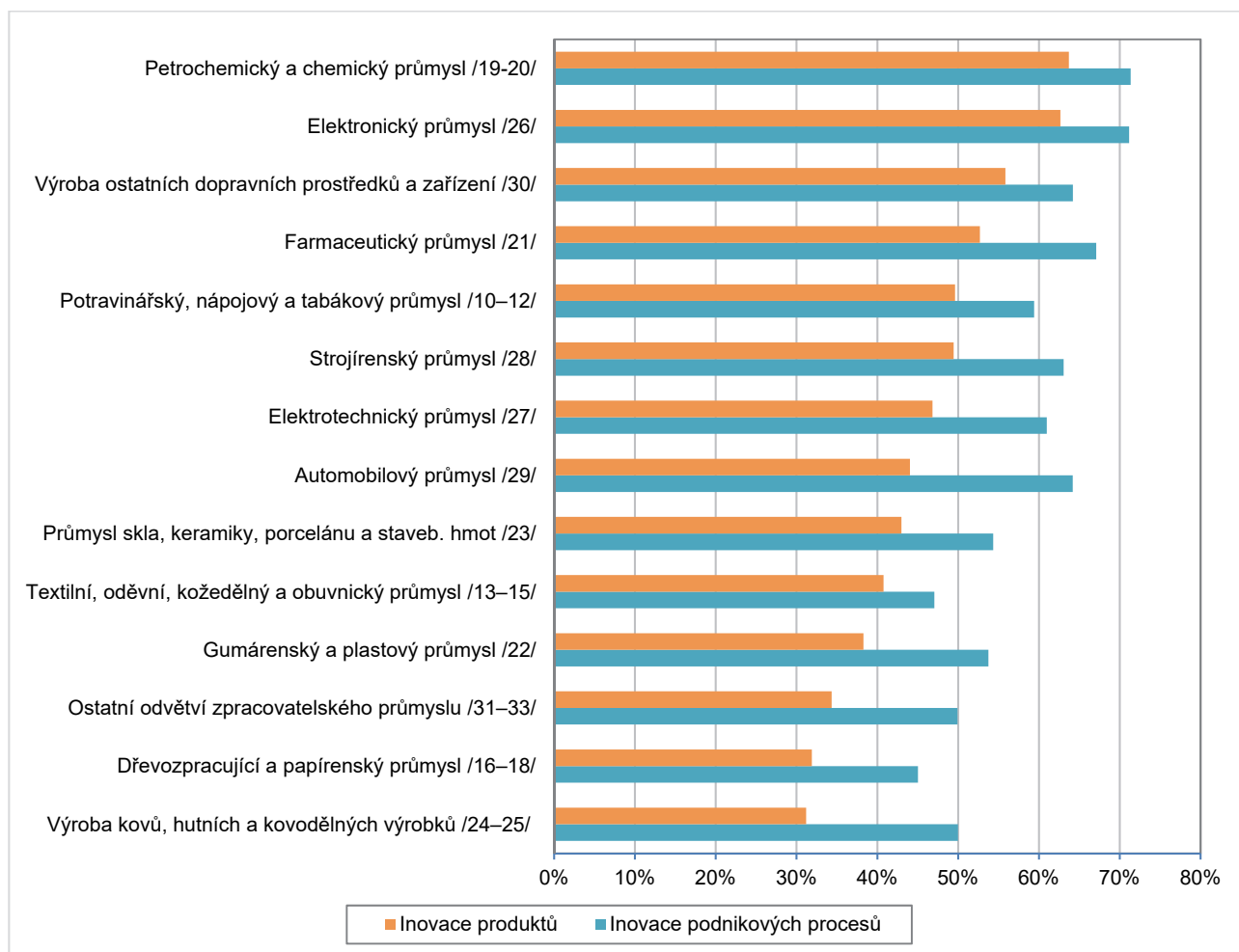
Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Zpracovatelský průmysl hraje klíčovou roli v ekonomice, proto stojí za to uvést podrobné členění dle jednotlivých odvětví. Jak již bylo řečeno, mezi lídry v zavádění inovací v období 2018–2020 patřily podniky v petrochemickém a chemickém průmyslu a elektronickém průmyslu, které se také nejintenzivněji věnovaly zavádění inovace podnikových procesů (shodně 71 %). Firmy v těchto dvou odvětvích také nejintenzivněji ze všech inovovaly své produkty (64 % a 63 %).

V nejvýznamnějším odvětví z pohledu ekonomiky, v automobilovém průmyslu, inovovalo produkty 44 % a podnikové procesy 64 % podniků.

Vůbec nejméně ve zpracovatelském průmyslu inovovaly své produkty podniky v odvětví výroby kovů, hutních a kovodělných výrobků (31 %), tedy v odvětví méně intenzivním na inovace. Toto odvětví spolu s dřevozpracujícím a papírenským průmyslem a textilním, oděvním, kožedělných a obuvnickým průmyslem se řadí v zavádění produktových inovací i inovací podnikových procesů na chvost v žebříčku podniků, které inovovaly činnosti spojené s produkty, výrobou, marketingem nebo změnami v organizaci podniku.

Blíže viz graf č. 14 na následující straně.

GRAF 14 Podíl produktové a procesně inovujících podniků v odvětvích zpracovatelského průmyslu; 2018–2020

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Inovace produktů a podnikových procesů nemusí být ve sledovaném odvětví uvedeny na trh nebo zdárně zavedeny v rámci podniku z důvodů přerušení inovačních činností nebo jejich nedokončení. Ve zpracovatelském průmyslu nedokončilo či přerušilo své inovační činnosti 0,8 % podniků. Nejvíce podniků nedokončilo či přerušilo ve sledovaném období inovační činnosti ve farmaceutickém průmyslu (3,8 %). Vysoký podíl, oproti průměru za zpracovatelský průmysl, byl zjištěn i u podniků v petrochemické a chemickém průmyslu (2,4 %) a ve výrobě ostatních dopravních prostředků a zařízení (2 %).

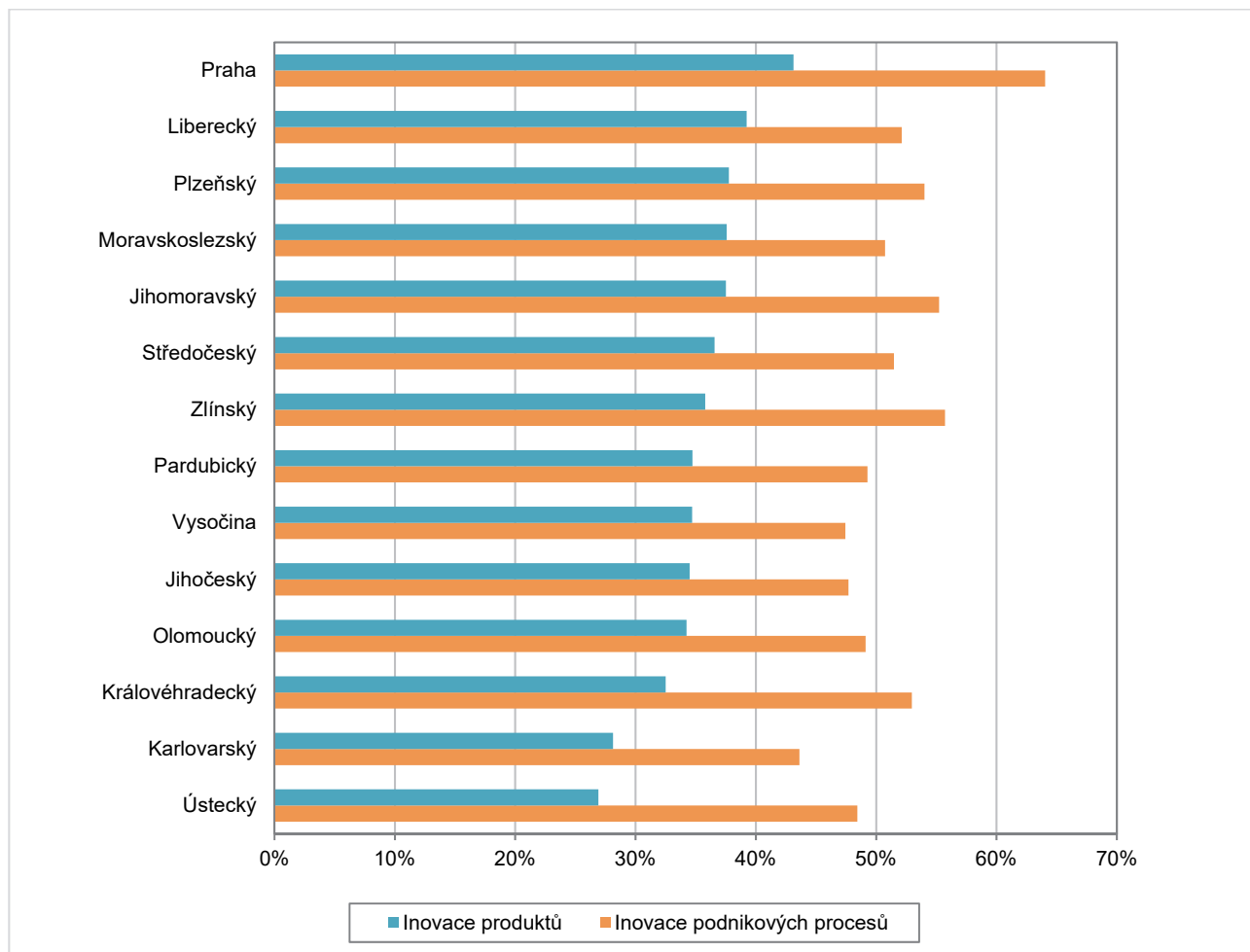
Blíže k tomu viz tabulka 18B v tabulkové příloze.

Největší podíl firem inovoval své produkty v **hlavním městě Praze** (podíl 43,1 %). Aktivně inovují své produkty také firmy v Libereckém (39,2 %) a Plzeňském (37,8 %) kraji. Naopak podle očekávání nejméně v období 2018 až 2020 inovovaly své produkty podniky v Ústeckém (26,9 %) a Karlovarském (28,1 %) kraji.

Nejvíce firem se zabývalo inovacemi podnikových procesů v Praze. Někaký druh inovace podnikového procesu zde zavedlo (64,1 %). V žádném dalším kraji podíl podniků inovujících podnikové procesy již nepřesáhl hranici 60 %. Více než polovina podniků inovovala své podnikové procesy v sedmi krajích, s Prahou pak v osmi. Nejméně inovovaly své podnikové procesy firmy v Karlovarském (43,6 %) a Ústeckém (48,4 %) kraji.

Blíže viz graf na následující straně a tabulky č. 47A/47B v tabulkové příloze.

GRAF 15 Podíl produktové a procesně inovujících podniků v krajích; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

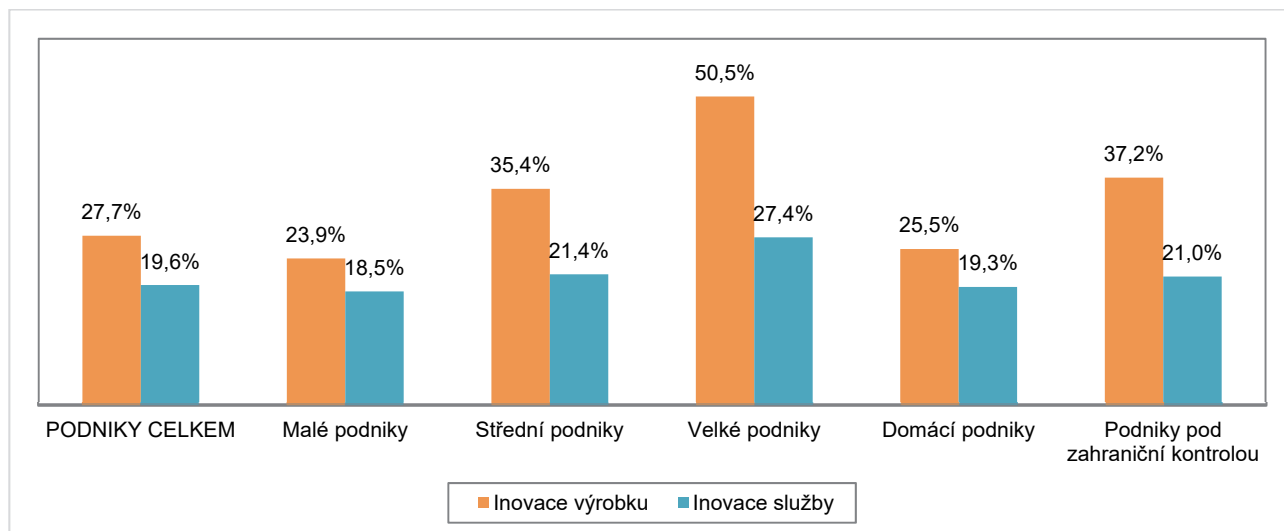


3.2.3 Podniky s inovacemi produktů

3.2.3.1 Druh produktových inovací

Podniky se v rámci svých produktových inovací soustředily v období 2018–2020 zejména na inovaci svých výrobků. **Inovaci výrobků** zavedlo 27,7 % podniků s deseti a více zaměstnanými osobami; v kategorii produktově inovujících podniků podíl činil 75,8 %. Svě **služby inovovala pětina** podniků, tj. více než polovina z produktově inovujících podniků. Podniky mohly také inovovat současně své výrobky i služby. Učinilo tak 10,7 % podniků (29,4 % produktově inovujících podniků).

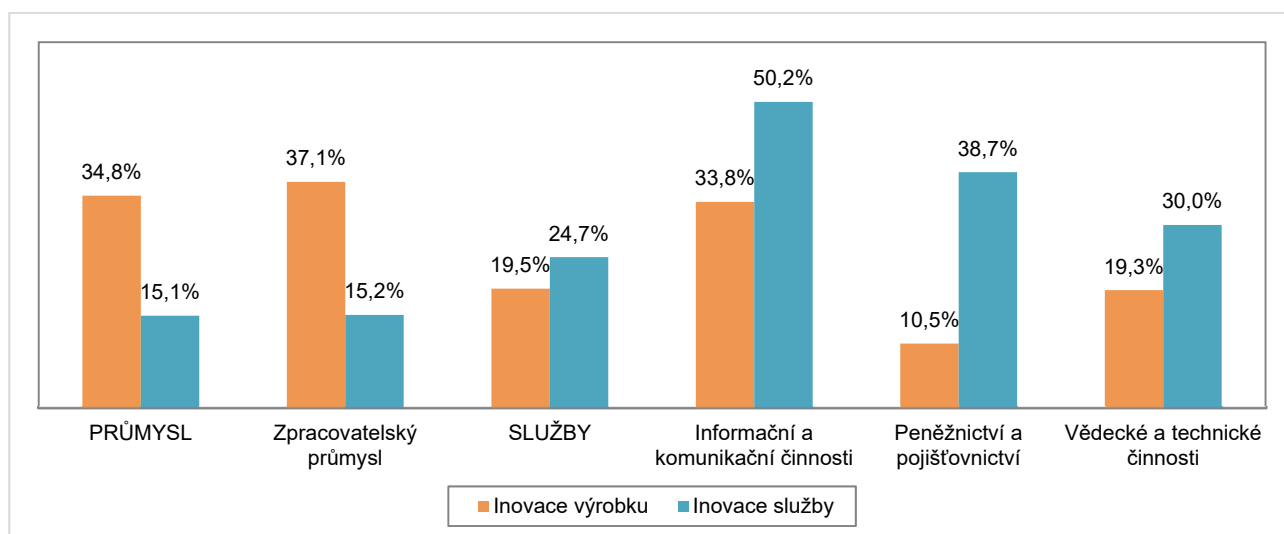
GRAF 16 Podíl podniků s produktovou inovací na celkovém počtu podniků v dané skupině; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Velmi rozdílné podíly zavedených typů produktové inovace jsou v případě rozlišení podle odvětvové klasifikace ekonomických činností, což je samozřejmě dáno povahou činností v daném odvětví. Proto například informační a telekomunikační činnosti mají velmi nízký podíl inovace výrobku (33,8 %) a vysoký podíl inovace služby (50,2 %). Stejně tak tomu je i v peněžnictví a pojišťovnictví. Obecně ve službách převládá inovace služby nad inovací výrobku. Zcela opačná situace panuje u podniků v průmyslu, které se naopak zaměřují zejména na inovaci výrobků. Ve zpracovatelském průmyslu inovovalo výrobek 37,1 % podniků a inovací služby se zabývalo 15,2 % podniků.

GRAF 17 Podíl podniků s inovací produktu na celkovém počtu podniků ve vybraných sekcích CZ-NACE; 2018–2020



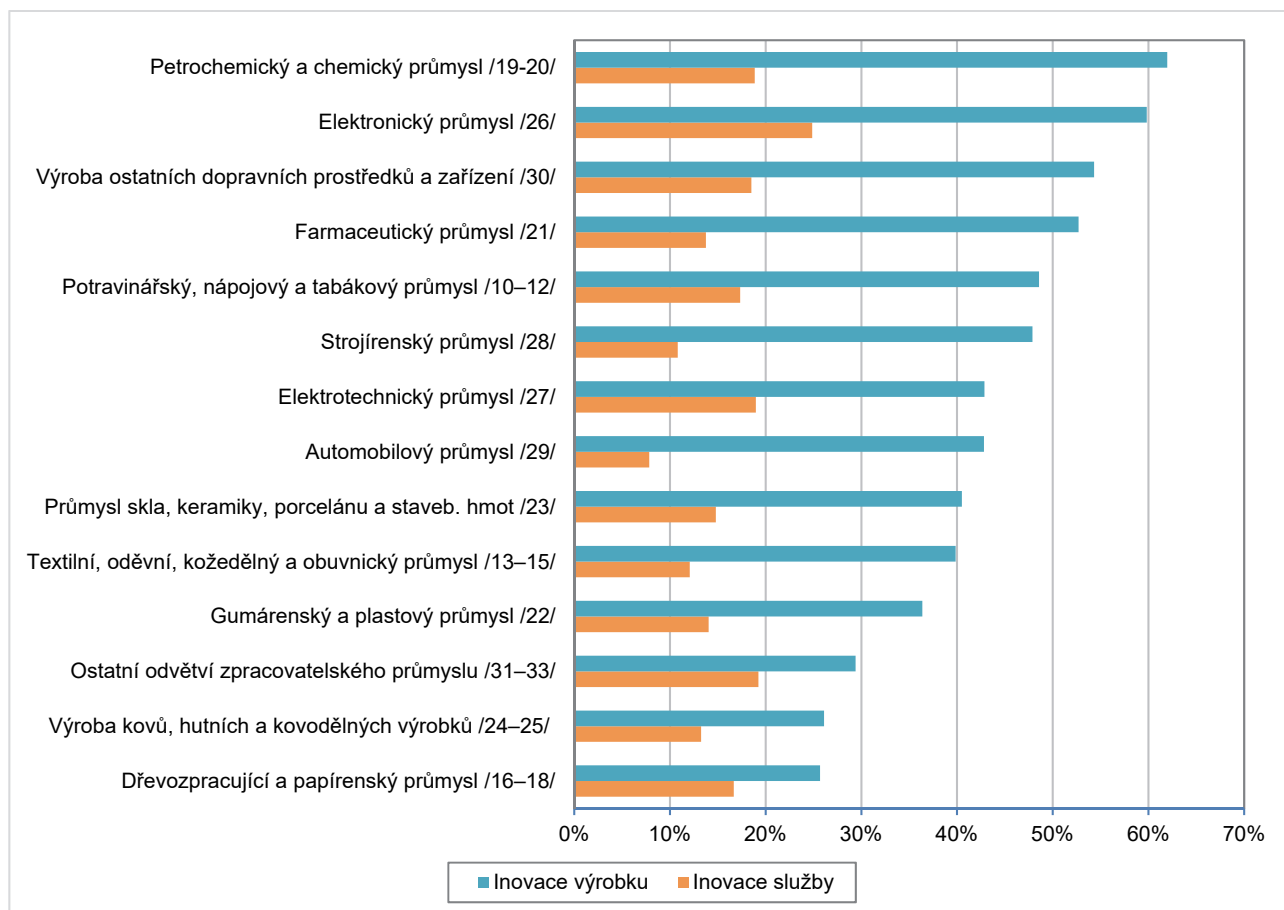
POZN.: Kompletní přehled všech sledovaných sekcí viz tabulky 19A a 19B v tabulkové příloze.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

V rámci **zpracovatelského průmyslu** zavedla na trh nový nebo podstatně zlepšený výrobek více než polovina firem ve čtyřech odvětvích. Nejvíce inovovaly své výrobky podniky v petrochemickém a chemickém průmyslu (62 %). Vysokého podílu dosáhly i podniky v elektronickém průmyslu, kde své výrobky inovovalo rovných 60 % z nich. V automobilovém průmyslu inovovalo výrobky 43 % podniků, což bylo shodně jako v elektrotechnickém průmyslu.

Inovaci služeb, která má v případě podniků zpracovatelského průmyslu spíše doplňkovou roli, se věnovaly nejvíce podniky v elektronickém průmyslu, jednalo se o čtvrtinu z nich. V ostatních odvětvích zpracovatelského průmyslu byl podíl podniků inovujících služby nižší než 20 %.

GRAF 18 Podíl podniků s inovací produktu v odvětvích zpracovatelského průmyslu; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

3.2.3.2 Původce produktových inovací

V rámci statistického zjišťování o inovačních aktivitách firem se sledovalo i kdo **vyvíjel produktové inovace** zavedené na trh podniky ve sledovaném období. Inovace mohla být vyvinuta podnikem plně ve vlastní režii, ve spolupráci s jiným subjektem, jiným subjektem na základě zadání či šlo o „pouhou“ úpravu (napodobení či přizpůsobení) výrobku či služby jiného subjektu. Jelikož podnik může inovovat/vyvíjet produkty ve svém portfoliu odlišným způsobem a mohl během sledovaného období zavést více inovovaných produktů či služeb, součet odpovědí za jednotlivé kategorie může být vyšší než 100 %.

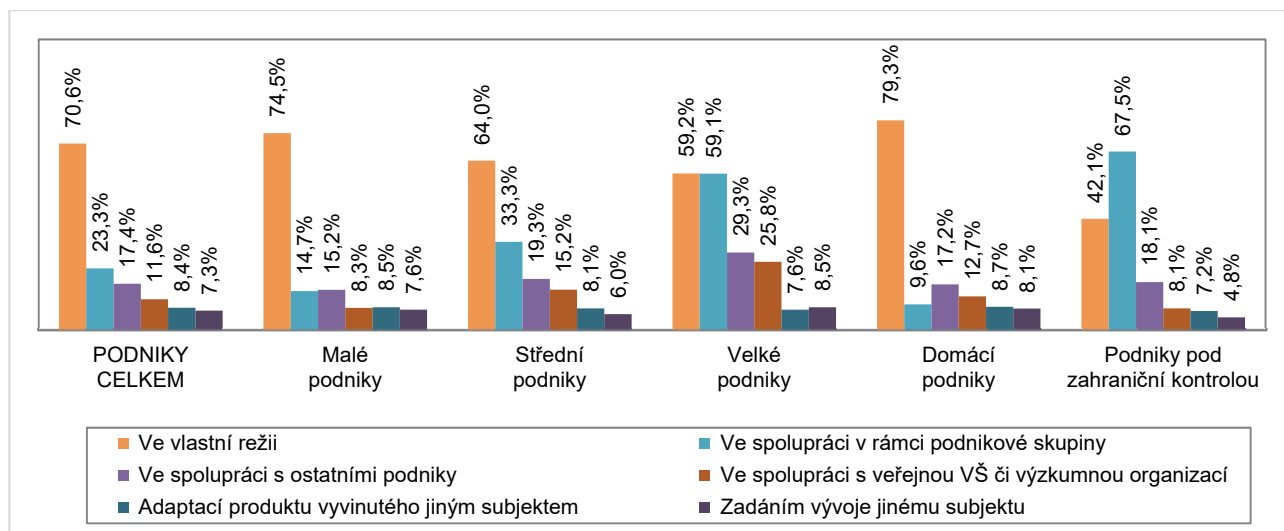
Podniky s inovací produktu nejčastěji své nové či zásadně zdokonalené produkty vyvíjely **ve vlastní režii**. Tuto skutečnost uvedlo 70,6 % podniků s deseti a více zaměstnanými osobami ve sledovaných odvětvích, které v období 2018–2020 zavedly na trh inovaci produktu. Častěji tak činily domácí podniky (79,3 %) v porovnání s podniky pod zahraniční kontrolou (42,1 %) a malé (74,5 %) a střední (64 %) podniky v porovnání s těmi velkými (59,2 %).

Podíl produktově inovujících podniků, které vyvíjely inovované produkty ve **spolupráci** s jiným subjektem, dosáhl 41 %. Častěji tak činí velké firmy a firmy pod zahraniční kontrolou, které využívají především

spolupráci v rámci skupiny podniků. Tento způsob vývoje inovovaných produktů uvedla více než polovina z nich. V případě podniků pod zahraniční kontrolou podíl dosáhl 67,5 %.

S vysokými školami nebo ostatními veřejnými výzkumnými organizacemi spolupracovala na vývoji nových produktů desetina produktově inovujících podniků. Tento způsob spolupráce více využívají velké firmy, kde tak učinila téměř čtvrtina s produktovou inovací. Aktivněji s vysokými školami a veřejnými výzkumnými organizacemi spolupracují na vývoji produktové inovace domácí podniky (12,7 %) než podniky pod zahraniční kontrolou (8,1 %)

GRAF 19 Způsob vývoje inovovaných produktů ve vybraných skupinách podniků; 2018–2020 (%)*



*Podíl podniků s produktovou inovací v dané skupině, které uvedly daný způsob vývoje nových či podstatně zlepšených produktů na trh. Podniky mohly uvést více jak jeden způsob.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Adaptaci produktů vyvinutých jinými subjekty využilo pro své produktové inovace 8,4 % podniků s produktovou inovací. Na rozdíl od předchozích sledovaných způsobů vývoje inovovaných produktů nejsou v této kategorii velké rozdíly v závislosti na velikosti a vlastnictví sledovaných podniků s produktovou inovací.

Podnik také mohl nechat **zadat vývoj inovovaného produktu externímu subjektu**. Vývoj inovace výrobku nebo služby zadalo jinému podniku (včetně podnikům v podnikové skupině) 7,3 % produktově inovujících podniků. Pouze 1,3 % podniků zadalo provedení inovace výrobku/služby vysoké škole nebo výzkumné organizaci.

Ve zpracovatelském průmyslu téměř tři čtvrtiny podniků s produktovou inovací uvedlo, že inovaci vyvíjelo ve vlastní režii a 40 % ve spolupráci s jiným subjektem. I tady platí, že malé podniky častěji volí vývoj produktových inovací ve vlastní režii v porovnání s velkými firmami, které častěji spoléhají na spolupráci s jinými subjekty, a to především s podniky ve vlastní skupině. V rámci sledovaných odvětví zpracovatelského průmyslu existují poměrně výrazné rozdíly ve způsobu vývoje produktových inovací, které lze nalézt v tabulce 20B v příloze této publikace.

3.2.3.3 Novost produktových inovací

Kromě toho, zdali vůbec zavedl podnik ve sledovaném období inovovaný produkt, se sleduje i to, zda jde o produkt, který byl **nový na trhu**, tj. podnik jej uvedl na některý ze svých trhů dříve než konkurence, nebo šlo o produkt **nový pouze pro podnik**, tj. podnik jej uvedl na některý ze svých trhů později než konkurence.

Jelikož podnik mohl během sledovaného období zavést na trh více inovovaných produktů či služeb, i v tomto případě může být součet odpovědí za jednotlivé kategorie vyšší než 100 %.

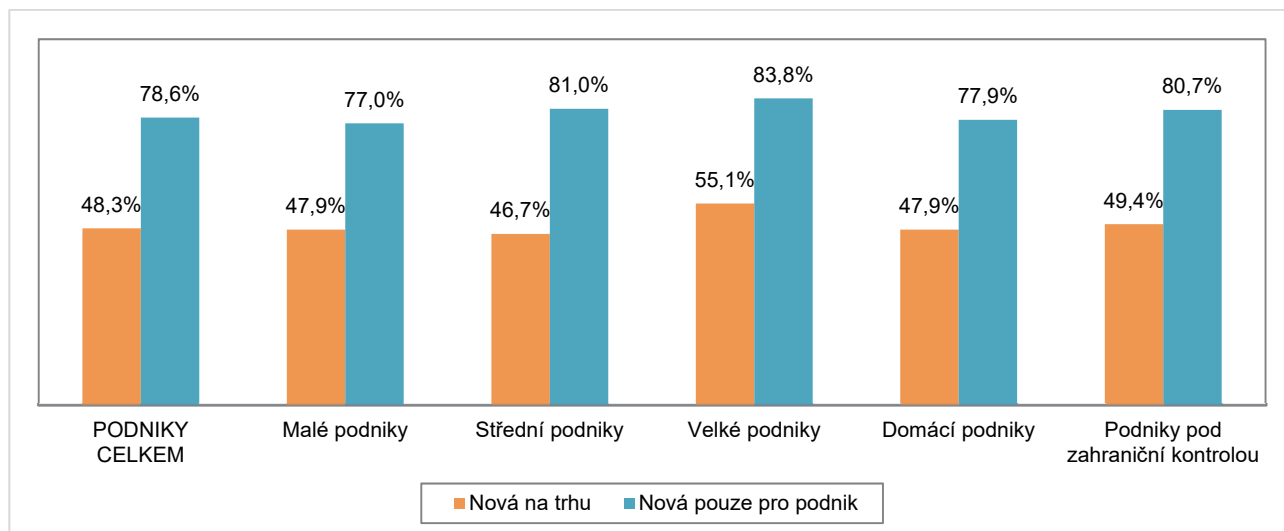
Na otázku ohledně novosti produktové inovace odpověděly více než tři čtvrtiny (78,6 %) produktově inovujících podniků, že inovované produkty byly nové či výrazně zlepšené **pouze pro jejich podnik**. To, že podniky častěji inovují produkty nové „pouze“ pro podnik platí pro všechny velikostní skupiny podniků a většinu ze

sledovaných odvětví. Podrobněji viz tabulky 21A a 21B v tabulkové příloze. Inovované produkty **nové na trhu** zavedla, dříve než konkurence, na trh méně než polovina produktově inovujících podniků. Pokud bychom tento údaj vztáhly na všechny produktově a procesně inovující podniky, tak téměř třetina z nich zavedla inovovaný výrobek nebo službu novou na trhu. Mezi všemi podniky s deseti a více zaměstnanými osobami, tj. bez ohledu na to, zda se jedná o firmy s nebo bez inovačních aktivit, se jednalo o 17,6 %. Podnik mohl označit své produkty současně za nové na trhu i nové pouze v rámci podniku v souladu se svým produktovým portfoliem. Své produkty takto označilo 27 % produktově inovujících podniků.

Ve zpracovatelském průmyslu uvedlo 48,7 % podniků, že jejich produktové inovace byly nové na trhu. V případě produktových inovací nových pouze pro podnik se jednalo o 78 %. V rámci zpracovatelského průmyslu měly nejvyšší podíl inovace výrobků a služeb nových na trhu podniky v odvětví farmacie (65,5 %). Naopak vůbec nejmenší podíl vykázaly podniky v automobilovém průmyslu (38,7 %).

V informačních a komunikačních činnostech uvedlo produktovou inovaci novou na trhu 47,9 % produktově inovujících podniků. Ve velkoobchodě dosáhl tento podíl 57,7 %, jedná se o vůbec nejvyšší hodnotu ze všech odvětvových sekcí.

GRAF 20 Novost produktové inovace ve vybraných skupinách podniků 2018–2020 (% z produktově inovujících podniků)



POZN. Podnik mohl označit své produkty současně za nové na trhu i nové pouze v rámci podniku v souladu se svým produktovým portfoliem. Své produkty takto označila třetina produktově inovujících podniků.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

3.2.3.4 Tržby za inovované produkty

Pro účely hodnocení úspěšnosti vynaložených nákladů na inovace lze použít ukazatel podílu tržeb z prodeje inovovaných produktů na celkových tržbách podniků s inovací produktu.

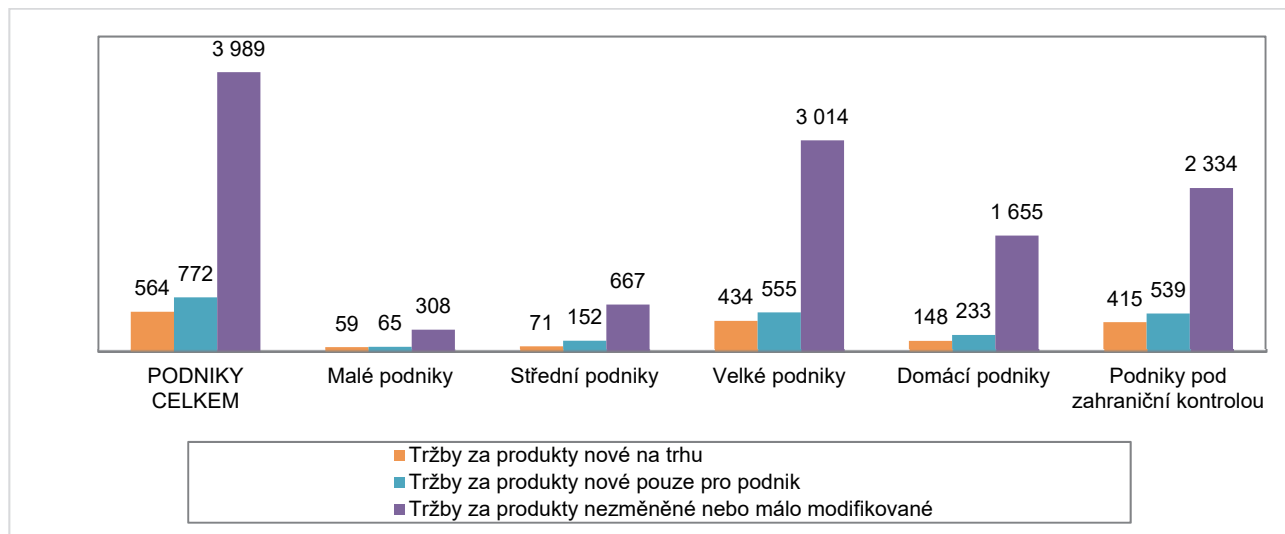
Na tržbách všech podniků s deseti a více zaměstnanými osobami se v roce 2020 tržby z produktových inovací podílely 14,4 %. Ve zpracovatelském průmyslu se jednalo o pětinu.

V roce 2020 dosáhly tržby podniků s produktovou inovací téměř 5,3 bilionu Kč, za inovované výrobky však utržily „pouze“ 1,3 bilionu Kč. Většina tržeb, tři čtvrtiny (4 biliony Kč), tak pocházela z prodeje neinovovaných produktů. Pokud jde o tržby za inovované produkty, 42 % tvořily tržby za produkty nové na trhu a 58 % pak tržby za inovované produkty nové „pouze“ pro podnik. Největší podíl na tržbách inovujících podniků mají nezměněné nebo málo modifikované výrobky či služby, a to bez ohledu na velikost, vlastnictví či převažující ekonomickou činnost sledovaných podniků.

Nejvyšší podíl tržeb za inovované produkty vykázaly v rámci podniků s produktovou inovací **malé podniky**, a to 28,6 %. U velkých podniků podíl činil 24,7 %. Napříč velikostními kategoriemi podniků však nezaznamenáváme významné rozdíly, neboť u středních podniků, kde byl tento podíl nejnižší, podíl tržeb za inovované produkty dosáhl jedné čtvrtiny.

U podniků pod **zahraniční kontrolou** majících produktovou inovaci dosáhl podíl tržeb za inovované produkty 29 %, což je 10 procentních bodů více než u domácích podniků. Ve struktuře tržeb za inovované produkty není mezi domácími podniky a podniky pod zahraniční kontrolou výrazný rozdíl. Jak domácí podniky, tak i ty pod zahraniční kontrolou utržily více za produkty nové pouze pro podnik.

GRAF 21 Tržby podniků s produktovou inovací ve vybraných skupinách v roce 2020 (mld. Kč)

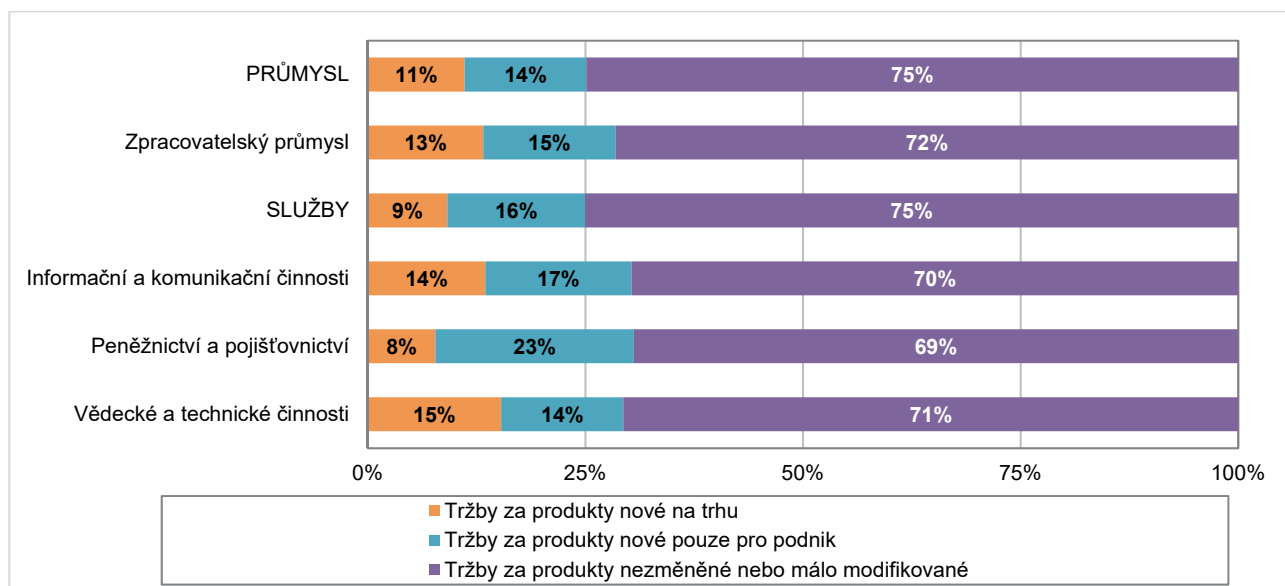


Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

V rámci sledovaných ekonomických sekcí byl zaznamenán nejvyšší, a to téměř třetinový, podíl tržeb za inovované produkty na celkových tržbách podniků s produktovou inovací u subjektů v peněžnictví a pojišťovnictví a také v informačních a komunikačních činnostech. Ve zpracovatelském průmyslu podniky utržily za inovované produkty 28 % svých tržeb, přičemž jenom za tržby za inovované produkty nové na trhu získaly 13 % tržeb.

V rámci zpracovatelského průmyslu byl u podniků s produktovou inovací nejvyšší podíl tržeb za inovované produkty zjištěn v automobilovém průmyslu (39,1 %). Podniky v tomto odvětví dosáhly také nejvyššího podílu tržeb nových na trhu (21,9 %). Dalším odvětvím s vysokým podílem tržeb za inovované produkty byl elektronický průmysl (33 %). Data za odvětví zpracovatelského průmyslu jsou uvedena v tabulce 22B tabulkové přílohy.

GRAF 22 Struktura tržeb podniků s produktovou inovací ve vybraných sekcích CZ-NACE; 2020 (%)



POZN.: Kompletní přehled všech sledovaných sekcí viz tabulka 22A v tabulkové příloze.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

3.2.3.5 Dopady zavedení produktové inovace

U produktových inovací se sledují i výsledky či dopady produktových inovací zavedených v letech 2018 až 2020. Nejčastějším výsledkem produktových inovací bylo **zvýšení kvality stávající produkce**, kterou uvedlo jako **hlavní výsledek** 38,7 % firem s produktovou inovací.

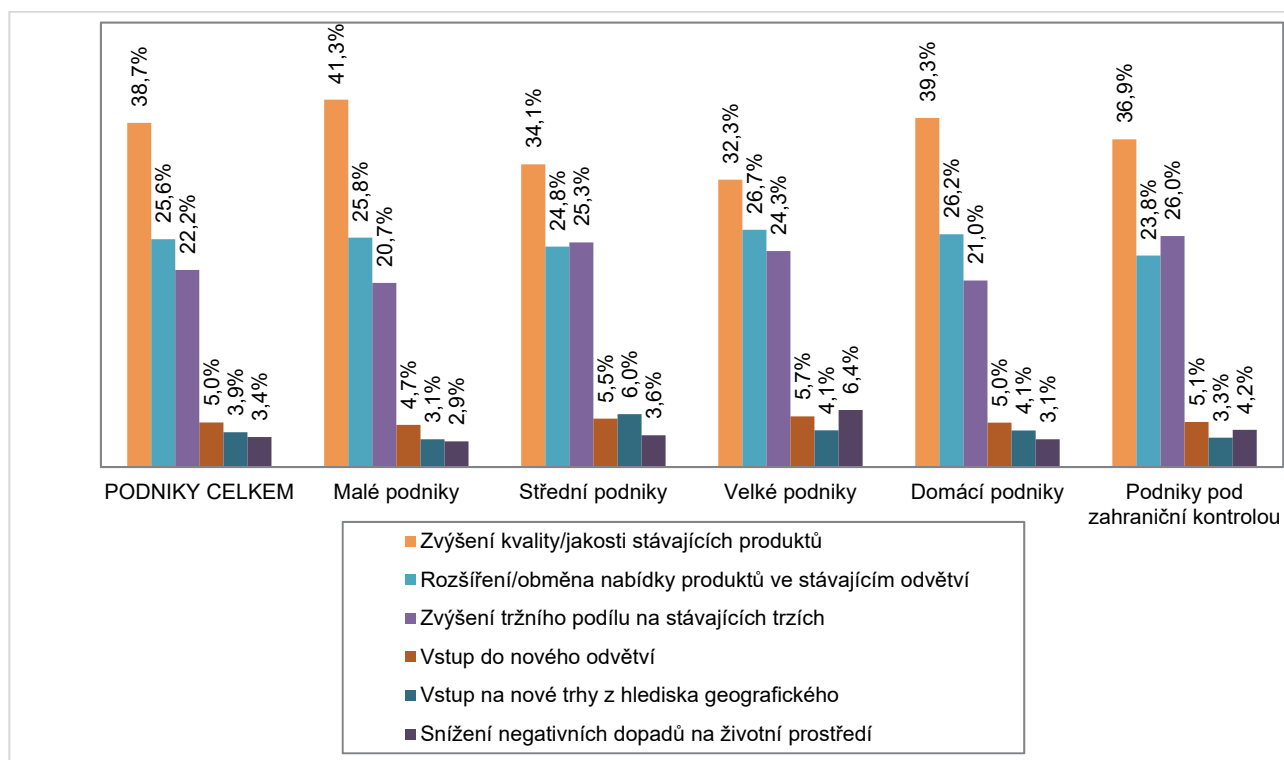
Rozšíření či obměnu nabídky produktů ve stávajícím odvětví považovalo za nejméně významnější dopad uvedení produktových inovací 25,6 % podniků. Jako v pořadí třetí uvedly podniky, že uvedení produktové inovace na trh pro ně znamenalo zvýšení tržního podílu na stávajících trzích (22,2 %). Pouze 5 % firem s produktovou inovací označilo jako hlavní výsledek produktových inovací vstup na nové trhy z hlediska poskytovaného sortimentu a 3,9 % z hlediska geografického. Za **nejméně významný** dopad uvedení produktové inovace podniky označily **snížení negativních dopadů na životní prostředí**. Tuto skutečnost jako hlavní uvedla jen 3,4 % podniků s produktovou inovací, v minulém období 2016–2018 se jednalo o dvě procenta podniků.

Všechny velikostní skupiny podniků považovaly za nejméně významnější dopad svých produktových inovací zvýšení kvality nebo jakosti stávajících produktů. Střední podniky, na rozdíl od malých a velkých, považovaly za druhý nejméně významnější dopad inovace svých produktů zvýšení tržního podílu na stávajících trzích rozšíření či obměnu nabídky produktů ve stávajícím odvětví. Velké podniky v rámci svých inovačních aktivit spojených s produkty považovaly snížení negativních dopadů na životní prostředí za významnější dopad než vstup na nové geografické trhy.

Jak u domácích podniků, tak i u těch pod zahraniční kontrolou, hrála u produktových inovací nejméně významnější roli kvalita stávajících produktů. V hodnocení druhého nejméně významnějšího dopadu inovací produktů se rozcházejí. Domácí podniky spatřovaly jako druhý nejméně významnější dopad rozšíření či obměnu nabídky produktů ve stávajícím odvětví (uvedlo 26,2 %), naopak pro podniky pod zahraniční kontrolou spočíval druhý nejméně významnější dopad ve zvýšení tržního podílu na stávajících trzích (uvedlo 26 %). Snížení negativních dopadů na životní prostředí bylo o jeden procentní bod důležitější pro podniky pod zahraniční kontrolou (4,2 %) než pro domácí podniky (uvedlo 3,1 %).

Detailnější členění lze nalézt v tabulkách 23A a 23B v tabulkové příloze.

GRAF 23 Nejméně významnější dopady uvedení produktové inovace ve vybraných skupinách podniků; 2018–2020
(% z produktově inovujících podniků)



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

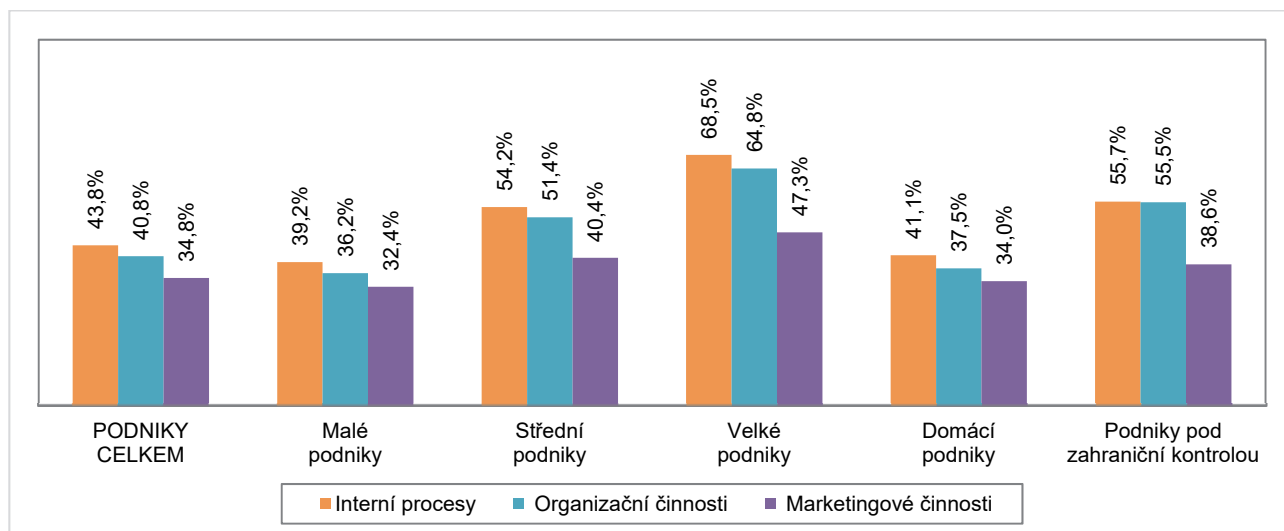


3.2.4 Podniky s inovacemi podnikových procesů

3.2.4.1 Druh inovací podnikových procesů

Inovaci **podnikových procesů** v období 2018–2020 v Česku zavedlo 53,6 % podniků. Z hlediska podniku se za nejdůležitější inovaci podnikových procesů považují inovované činnosti v oblasti vnitropodnikových produkčních a obslužných procesů – **inovace vnitřních procesů**, kterou zavedlo 43,8 % podniků s deseti a více zaměstnanými osobami ve sledovaných odvětvích. Významné změny v oblasti spolupráce, organizace či řízení podniku a vnějších vztahů – **organizační inovace** – zavedlo 40,8 % podniků. Významné změny v oblasti marketingu a prodeje svých výrobků či služeb – **marketingová inovace** – uskutečnilo 34,8 % podniků.

GRAF 24 Podíl podniků, které zavedly inovované podnikové procesy v dané oblasti ve sledovaných skupinách podniků; 2018–2020 (%)



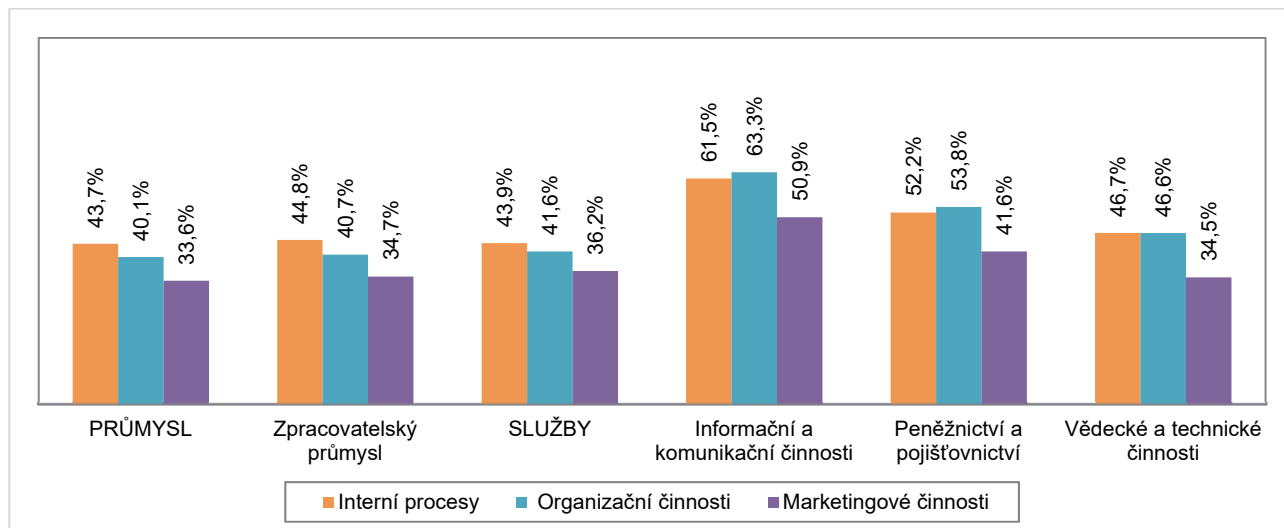
Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Ve všech sledovaných skupinách, firmy nejčastěji inovovaly své vnitřní procesy. U středních podniků inovovala vnitřní procesy více než polovina podniků, ve skupině velkých podniků to byly dvě třetiny. Obdobné zjištění platí i v případě inovace organizačních činností. Podíly takto inovujících podniků byly ale o cca 3 procentní body nižší než v případě inovace interních procesů. Výjimkou jsou podniky pod zahraniční kontrolou, které oběma zmíněným inovacím věnovaly stejné úsilí. Inovaci interních procesů i organizační inovaci zavedlo téměř 56 % z nich. Jistě to souvisí i s vyšším zastoupením velkých podniků u firem pod zahraniční kontrolou, které mají složitější strukturu organizace a složitější vazby v rámci skupiny podniků, proto se více věnují i inovaci organizačních činností než domácí podniky. Ve skupině velkých podniků provedlo významné změny v oblasti spolupráce, organizace či řízení podniku a vnějších vztahů 64,8 % z nich, u středních podniků to byla více než polovina.

Nejméně intenzivně se ve všech sledovaných skupinách podniků firmy věnovaly inovaci marketingových činností. U žádné skupiny podniků podíl těch, které inovovaly marketingové činnosti, nepřesáhl hranici 50 %. Nejvíce se této hranici blížily velké podniky, kde inovovalo marketingové činnosti 47,3 %.

Podíly jednotlivých druhů inovace podnikových procesů jsou do značné míry dány ekonomickou činností podniku. Ve zpracovatelském průmyslu je například více podniků, které zavedly inovaci v oblasti svých vnitřních procesů, než kolik jich zavedlo marketingovou či organizační inovaci. V období 2018 až 2020 zavedlo ve zpracovatelském průmyslu nový nebo podstatně zlepšený způsob výroby, zabezpečení logistických činností či jiných interních činností – inovace interních procesů – 44,8 % firem, tj. 81,9 % z těch co v tomto období provedlo jakékoliv inovace podnikových procesů. Naopak v informačních a komunikačních činnostech a v peněžnictví a pojišťovnictví se podniky více zaměřily na inovaci organizačních činností než na inovaci interních činností. Inovaci interních procesů zavedlo v informačních a komunikačních činnostech 61,5 %, kdežto organizační inovaci 63,3 %. Pokud srovnáme průmysl a služby, tak nezjistíme zásadní rozdíly v pořadí a podílech jednotlivých druhů inovací podnikových procesů.

GRAF 25 Podíl podniků, které zavedly inovované podnikové procesy v dané oblasti ve sledovaných sekcích CZ-NACE; 2018–2020



POZN.: Kompletní přehled všech sledovaných sekcí viz tabulka 24A v tabulkové příloze.

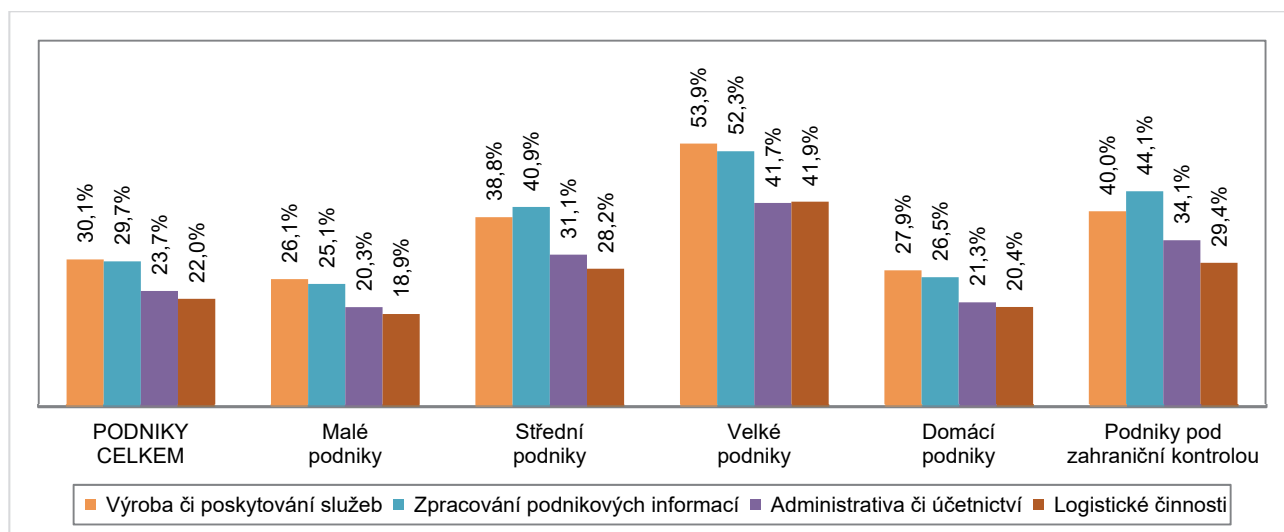
Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

3.2.4.2 Inovace v oblasti interních procesů

V případě inovace interních procesů jsou podíly jednotlivých druhů inovací do značné míry dány způsobem produkce výrobků a služeb v odvětví, kde podniky působí.

Podniky se v rámci inovace vnitřních procesů soustředily zejména na inovace v oblasti **zavedení nového či podstatně zlepšeného způsobu výroby nebo poskytování služeb**. Tyto činnosti v období 2018 až 2020 v Česku inovovala téměř třetina firem s deseti a více zaměstnanými osobami. V rámci sledovaných skupin podniků, se nejvyšší podíl firem, který se těmito inovacím věnoval, nacházel mezi velkými subjekty, kde inovovala způsob své výroby či poskytování služeb více než polovina firem oproti 26,1 % v rámci malých podniků. Intenzivněji se inovaci výroby nebo poskytování služeb věnovaly podniky pod zahraniční kontrolou (40 %) než domácí podniky (27,9 %). Svou roli hraje vyšší zastoupení velkých podniků u podniků pod zahraniční kontrolou⁵.

GRAF 26 Podíl podniků, které zavedly inovace interních procesů v dané oblasti ve sledovaných skupinách podniků; 2018–2020



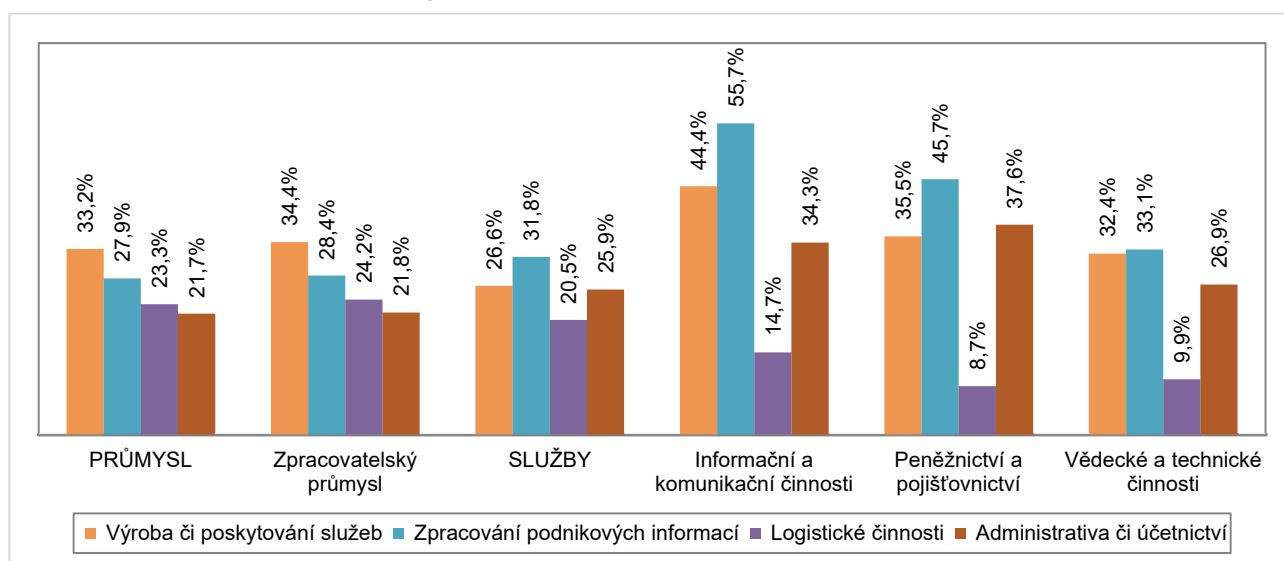
Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

⁵ Ve skupině podniků pod zahraniční kontrolou je zastoupeno 6x více velkých podniků než u domácích podniků.

V období 2018 až 2020 téměř 30 % firem v Česku zavedlo inovaci v oblasti **zpracování podnikových informací či interní komunikace podniku**. Jedná se například o činnosti jako je zavedení nového informačního systému či lepší zabezpečení stávajícího, nový či podstatně zlepšený způsob zpracování firemních dat nebo nový způsob vnitrofiremní komunikace. I v tomto případě se nejvyšší podíl firem, který se těmito inovacím věnoval, nacházel mezi velkými subjekty. Nový nebo podstatně zlepšený způsob zpracování podnikových informací či komunikace uvnitř podniku zavedla více než polovina velkých firem oproti čtvrtině v rámci malých podniků. Střední podniky se inovaci podnikových informací či komunikace uvnitř podniku věnovaly intenzivněji (40,9 %) než inovaci výroby nebo poskytování služeb (38,8 %). Stejně tak i v případě podniků pod zahraniční kontrolou jde o nejčastěji zavedenou inovaci v oblasti vnitropodnikových procesů. Učinilo zde tak 44,1 % v porovnání se 26,5 % v domácích podnicích.

Menší podíl firem se soustředil na inovace v oblasti **administrativy či účetnictví podniku**. Činnosti v této oblasti inovovala necelá čtvrtina (23,7 %) firem s deseti a více zaměstnanými osobami. Nejméně se podniky věnovaly zavádění inovací, které se týkaly nových nebo podstatně zlepšených způsobů **logistických činností** jako je např. skladování či distribuce. Tyto činnosti inovovala přibližně pětina podniků.

GRAF 27 Podíl podniků, které zavedly inovace interních procesů v dané oblasti v sekcích CZ-NACE; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Mezi firmami v průmyslu a ve službách je v zavádění jednotlivých druhů inovace vnitřních procesů zásadní rozdíl. Podniky v průmyslu cílily své inovační činnosti na výrobu nebo poskytování služeb (uvedlo 33,2 % z celkového počtu podniků v průmyslu). Pro podniky ve službách to byla inovace spojená se zpracováním podnikových informací (31,8 %).

Ve zpracovatelském průmyslu zavedla nový nebo podstatně zlepšený způsob výroby nebo poskytování služeb více než třetina firem. V petrochemickém a chemickém průmyslu tento druh inovace zavedla polovina podniků. Firmy v chemickém průmyslu také nejvíce ze všech odvětví zpracovatelského průmyslu zavedly nový způsob zpracování podnikových informací, učinilo tak 44,4 % podniků. Detailnější členění lze nalézt v tabulce 25B v tabulkové příloze.

Ve všech sledovaných odvětvích služeb se firmy nejvíce zaměřily na inovaci zpracování podnikových informací. V případě informačních a komunikačních činností tuto inovaci zavedlo 55,7 % podniků. Naopak nejméně firmy působící ve službách inovovaly logistické činnosti, například v peněžnictví a pojišťovnictví tak učinila méně než desetina podniků.

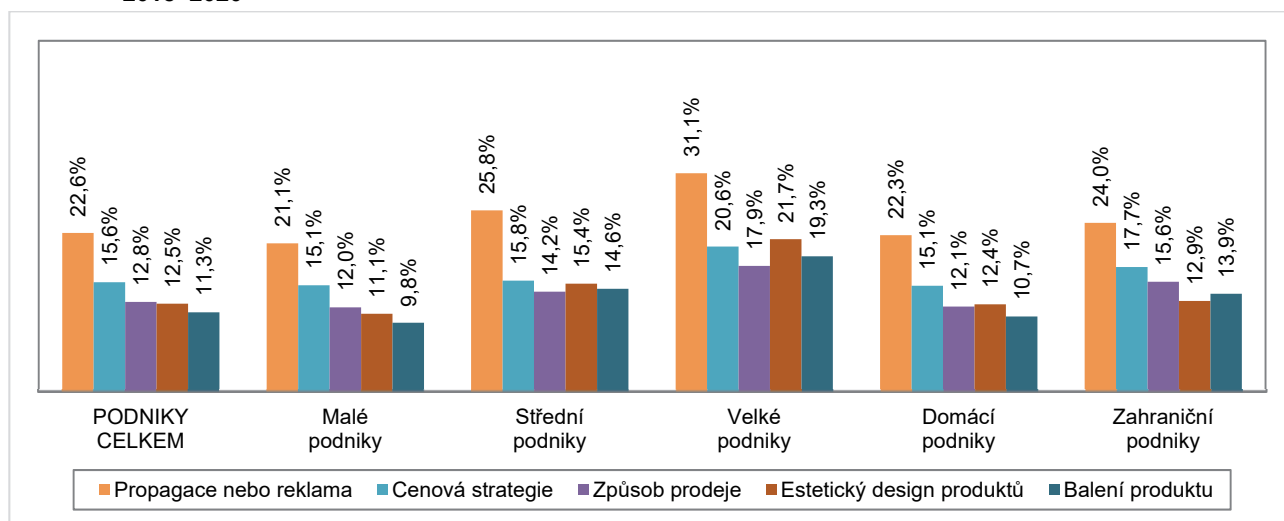
3.2.4.3 Inovace v oblasti marketingu a prodeje

V rámci sledovaných inovací v oblasti marketingu a prodeje nejvíce podniků zavedlo nový způsob **propagace nebo reklamy** nabízených produktů. Tento druh inovace, kam patří například zavedení propagace přes sociální sítě, internetové či cílené reklamy, nové značky či prodeje přes webové stránky nebo aplikace na mobilním telefonu, zavedlo ve sledovaném období 22,6 % firem.

Podíl firem, které se věnovaly inovacím v oblasti **cenové strategie**, byl 15%. Podíly zbývajících druhů marketingové inovace jsou již vyrovnané blízko hodnoty 12 %. Významnější jsou všechny marketingové inovace u velkých podniků, kdy inovaci v oblasti propagace nebo reklamy zavedlo 31 % podniků, inovaci v oblasti významné estetické změny designu produktu 21,7 % podniků, inovace v oblasti cenové strategie 20,6 %, Balení produktu inovovalo 19,3 % a způsob prodeje 17,9 % velkých podniků.

Odvětvové členění je uvedeno v příslušných tabulkách 26A a 26B v tabulkové příloze.

GRAF 28 Podíl podniků, které zavedly marketingové inovace v dané oblasti ve sledovaných skupinách podniků; 2018–2020

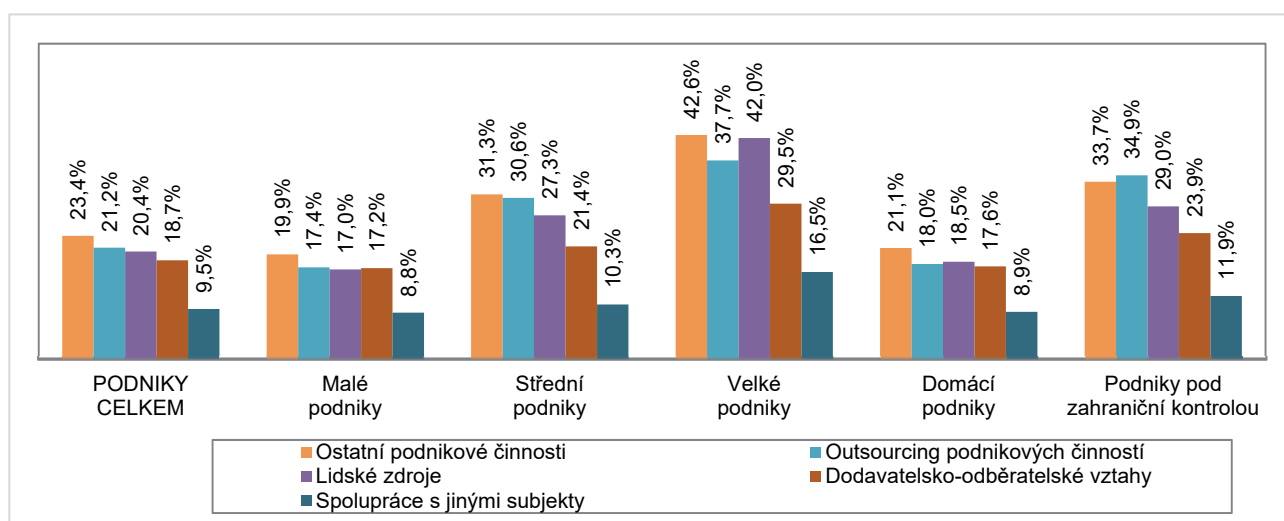


Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

3.2.4.4 Inovace v oblasti organizace podniku a vnějších vztahů

Pokud se podnik věnoval inovaci organizace podniku a vnějších vztahů, tak nejčastěji zavedl nový či podstatně zlepšený způsob **organizace a řízení ostatních podnikových činností**. Tento druh inovace, zahrnující například řízení kvality, řízení toků znalostí, zavedlo 23,4 % podniků.

GRAF 29 Podíl podniků, které zavedly organizační inovace v dané oblasti ve sledovaných skupinách podniků; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků



Menší podíl podniků (21,2 %) nově outsourcoval své podnikové procesy nebo jejich části jinému subjektu. Nejméně se podniky věnovaly inovaci v oblasti spolupráce s jinými subjekty. Tento druh inovace zavedla méně než desetina firem.

Velké podniky se v rámci organizační inovace více než malé a střední soustředily také na inovaci v oblasti lidských zdrojů. Tento druh inovace zavedlo rovných 42 % velkých podniků. Podniky pod zahraniční kontrolou výrazně více než domácí využily nově outsourcingu pro své podnikové procesy. Pro zahraniční podniky byl tento druh inovace vůbec nejvýznamnější z organizačních inovací, zavedlo ji 34,9 % z nich.

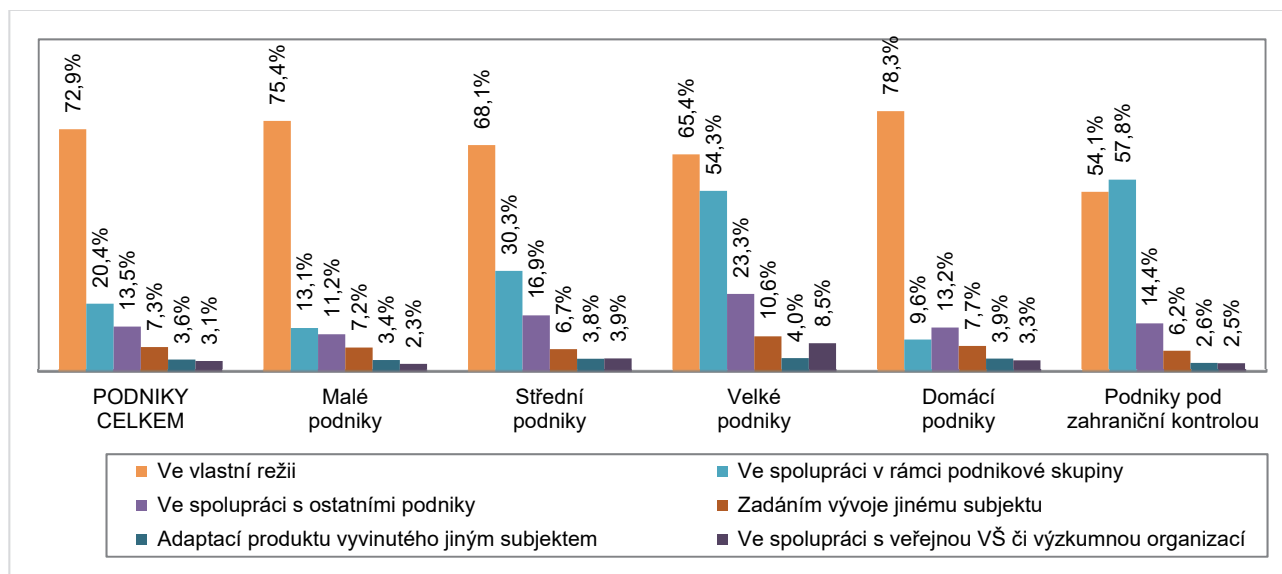
Odvětvové členění je uvedeno v příslušných tabulkách 27A a 27B v tabulkové příloze.

3.2.4.5 Původce inovací podnikových procesů

V rámci inovací podnikových procesů se také zjišťovalo, kdo je **vyvíjel**. Procesní inovace mohla být stejně jako v případě produktové inovace vyvinuta podnikem ve vlastní režii, ve spolupráci s jiným subjektem, jiným subjektem na základě zadání či šlo o „pouhou“ úpravu (napodobení či přizpůsobení) již existující inovace jiného subjektu. Jelikož většina firem během sledovaného období zavedla inovované podnikové procesy v několika oblastech, součet odpovědí za jednotlivé kategorie může být vyšší než 100 %.

Stejně jako u produktové inovace, tak i v případě inovace podnikových procesů, nejvíce podniků uvedlo, že je vyvíjelo a zavedlo ve **vlastní režii**. Učinilo tak 72,9 % podniků s deseti a více zaměstnanými osobami ve sledovaných odvětvích, které v období 2018–2020 zavedly alespoň jednu inovaci podnikových procesů. Opět tak častěji činily domácí podniky v porovnání s podniky pod zahraniční kontrolou.

GRAF 30 Způsob vývoje inovovaných podnikových procesů ve vybraných skupinách podniků (%)*; 2018–2020



*Podíl podniků s inovací podnikových procesů v dané skupině, které uvedly daný způsob vývoje či zavádění nových či podstatně zlepšených činností v rámci sledovaných podnikových oblastí. Podniky mohly uvést více jak jeden způsob.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

S jinými subjekty spolupracovala třetina podniků, které ve sledovaném období zavedly inovaci v oblasti svých podnikových procesů. Častěji podniky spolupracovaly v rámci podnikové skupiny než se subjekty mimo podnikovou skupinu. U podniků pod zahraniční kontrolou probíhal vývoj inovovaných podnikových procesů častěji ve spolupráci s jinými podniky v rámci podnikové skupiny (uvedlo 57,8 %) než ve vlastní režii (54,1 %). U velkých podniků spolupracovala na inovaci podnikových procesů v rámci podnikové skupiny více než polovina z nich.

Při inovačních činnostech spojených s podnikovými procesy podniky nejméně využily služeb vysokých škol a výzkumných organizací, a to jak ve formě spolupráce, tak v podobě vývoje na zakázku. S **veřejnými vysokými školami nebo výzkumnými organizacemi** spolupracovalo na inovacích pouze 3,1 % firem, které inovovaly své podnikové procesy. Tento podíl byl vyšší u velkých podniků (8,5 %) než u malých či středních.

Adaptaci produktů vyvinutých jinými subjekty využilo pro své inovace podnikových procesů 3,6 % podniků aktivních v této oblasti a 7,3 % firem zadalo vývoj a implementaci inovovaného procesu plně externímu subjektu.

Vývoj inovace podnikových procesů u velkých podniků byl prováděn zejména ve vlastní režii a ve spolupráci s podniky v rámci podnikové skupiny. Domácí firmy při vývoji procesních inovací výrazně spoléhaly na své vlastní zdroje a málo spolupracovaly s jinými podniky. Naopak podniky pod zahraniční kontrolou vyvíjely inovaci podnikových procesů zejména ve spolupráci s podniky v rámci podnikové skupiny.

Odvětvové členění je uvedeno v příslušných tabulkách 28A a 28B v tabulkové příloze.



3.2.5 Náklady na inovační činnosti

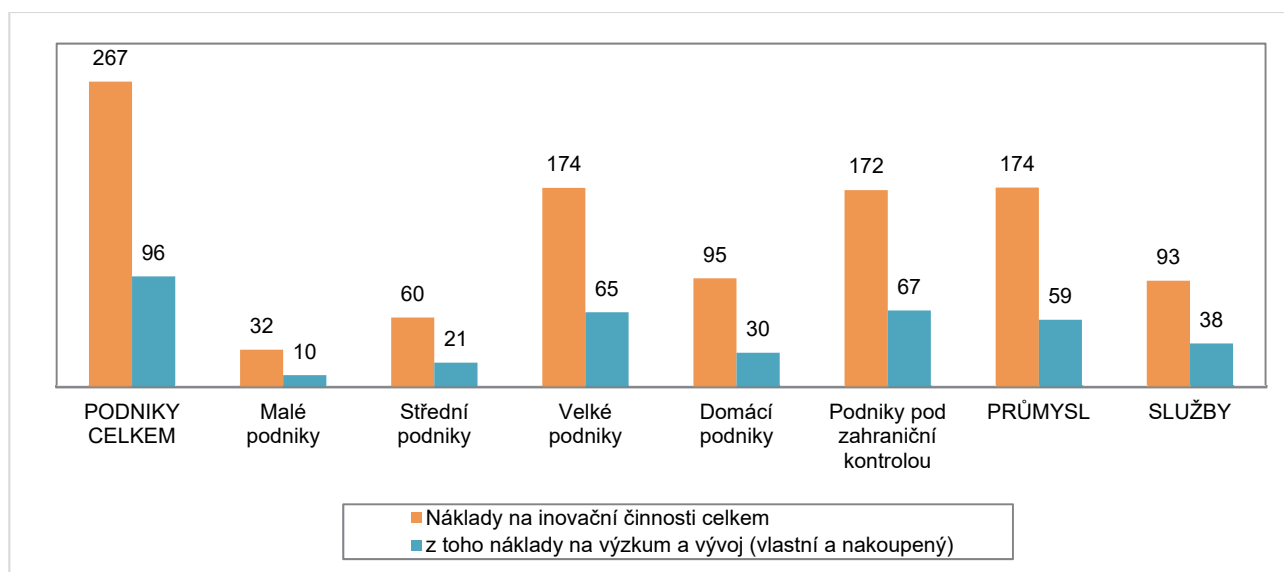
Inovační výkonnost je přímo ovlivňována výší investic do této oblasti. Podniky v roce 2020 investovaly do svých inovačních aktivit **rekordních 267 mld. Kč**. Tyto výdaje firem na inovační činnosti se rovnaly 3,7 % jejich tržeb – jde o tzv. intenzitu inovačních činností.

Do inovačních aktivit dlouhodobě nejvíce investují velké firmy. V roce 2020 se jednalo o 174 mld. Kč, tj. téměř dvě třetiny z výše uvedených celkových výdajů na inovace podniků s deseti a více zaměstnanými osobami. Pokud vztáhneme tyto investice k celkovým tržbám, tak v roce 2020 **intenzita inovačních aktivit** byla nejvyšší u středních firem, které do inovací investovaly 4,1 % z jejich celkových tržeb v porovnání s 3,5 % u firem velkých. Podrobnější srovnání lze najít v tabulkách 31A a 31B v tabulkové příloze. Střední podniky vynaložily na své inovace 60,4 mld. Kč (téměř čtvrtinu z celkových nákladů na inovační činnosti) a malé podniky investovaly za zavádění inovací zbylých 32,4 mld. Kč.

Inovující podniky pod zahraniční kontrolou vydaly na inovační činnosti téměř dvakrát více finančních prostředků než inovující podniky domácí. A i ve vztahu k jejich celkovým tržbám do inovací investují více zahraniční firmy.

Celkové investice do výzkumu a vývoje souvisejícího s inovacemi, jak prováděného uvnitř podniku⁶, tak nakoupeného od externích dodavatelů, dosáhly v roce 2020 částky **96,5 mld. Kč**, což představuje podíl 36 % celkových nákladů na inovační činnosti. Spolu s pořízením ostatních externích znalostí tyto výdaje na inovační činnosti dosáhly 109 mld. Kč. Jde o tzv. výdaje do znalostní báze, které se tak podílely ze 41 % na celkových nákladech na inovační činnosti firem v České republice.

GRAF 31 Náklady na inovační činnosti ve sledovaných skupinách podniků (mld. Kč); 2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Převážná část nákladů na inovační činnosti byla vynaložena podniky v průmyslových odvětvích, nejvíce ve **zpracovatelském průmyslu**, kde dosáhly náklady na inovace výše **168 mld. Kč**, což odpovídá podílu 63 % nákladů na inovační činnosti ve všech podnicích. Investice do vnitropodnikového VaV a nákupu služeb VaV ve zpracovatelském průmyslu dosáhly 34 mld. Kč.

V odvětví **služeb** investovaly podniky do zavádění inovací 92,6 mld. Kč, což odpovídá 34,7 % celkových nákladů na inovace ve všech podnicích. Nejvíce do inovací investovaly podniky v sekci informačních a komunikačních činností (35,4 mld. Kč). V poměru k tržbám vynaložily na inovace 9,9 % svých tržeb. Ještě vyšší podíl byl zjištěn u inovujících podniků s převažující ekonomickou činností v oblasti poskytování vědeckých a technických činností (12,9 %). V tomto případě však jde často o specifické subjekty, které logicky, v rámci své ekonomické činnosti, investují značné prostředky do výzkumu a vývoje. Podniky v odvětví služeb

⁶ Podrobněji podle typů nákladů jsou výdaje na vnitropodnikový výzkum a vývoj uvedeny v tabulkách 32A a 32B.

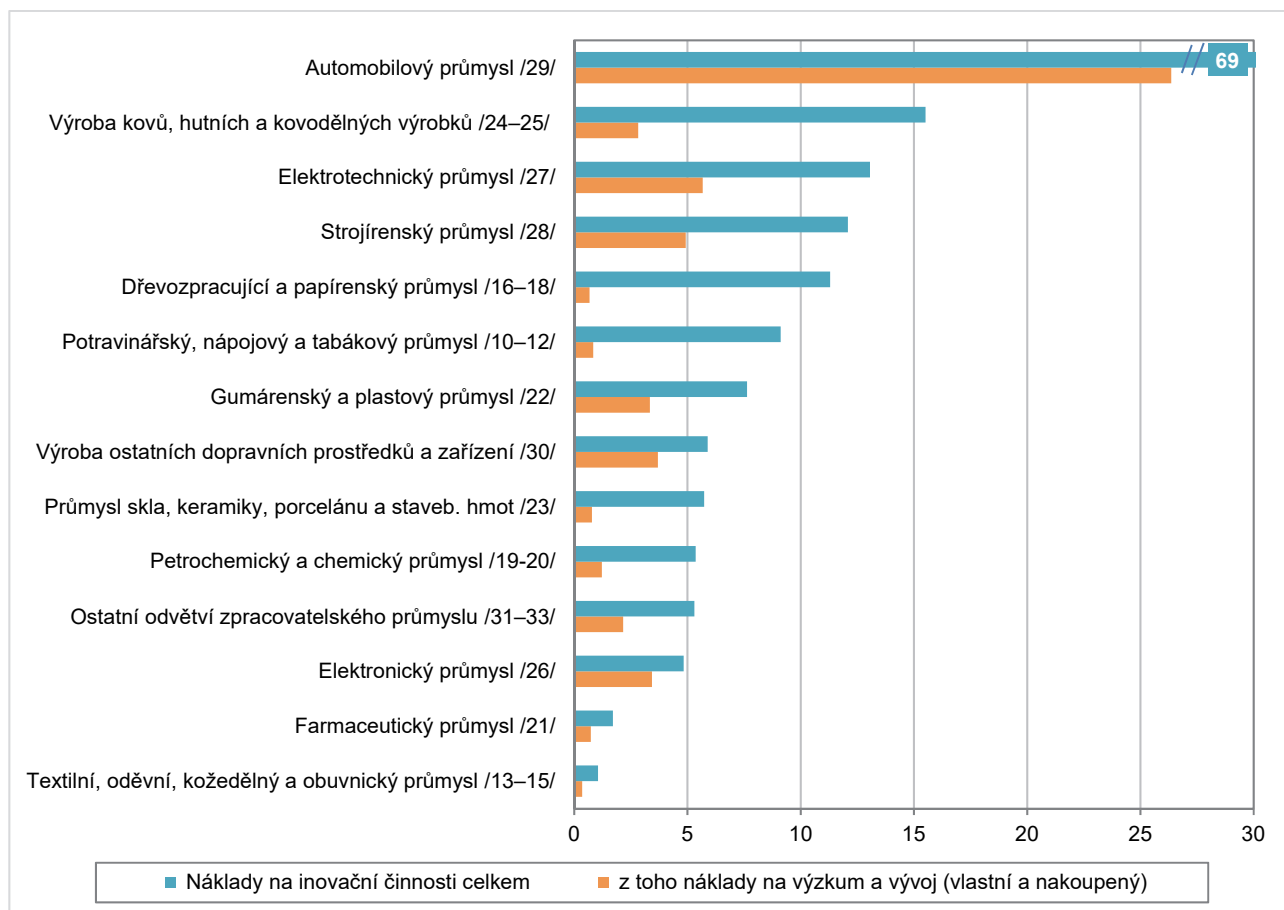
utratile na vnitropodnikový VaV a nákup služeb VaV 37,9 mld. Kč. Téměř polovinu (17 mld. Kč) pak utratily podniky v sekci informačních a komunikačních činností. Blíže viz tabulka 31A v tabulkové příloze.

Ve **zpracovatelském průmyslu** investovaly nejvíce do zavádění inovovaných produktů a podnikových procesů podniky v automobilovém průmyslu, které v roce 2020 vynaložily částku 69 mld. Kč, což odpovídá 41% podílu z celkových nákladů na inovační činnosti vynaložených podniky ve zpracovatelském průmyslu. Oproti roku 2018 náklady na inovační činnosti v automobilovém průmyslu narostly téměř trojnásobně. Vysoké investice v automobilovém průmyslu v roce 2020 pravděpodobně souvisí se zaváděním elektromobility. V případě výdajů na vnitropodnikový VaV a nákup služeb VaV vydaly firmy v automobilovém průmyslu 46 % z celkových nákladů na tyto činnosti ve zpracovatelském průmyslu.

Ve vztahu k celkovým tržbám investovaly v rámci odvětví zpracovatelského průmyslu do inovací nejvíce podniky ve výrobě ostatních dopravních prostředků a zařízení (9,6 %), nejméně pak v elektronickém průmyslu (1,6 %).

V ostatních odvětvích zpracovatelského průmyslu již výše nákladů na inovační činnosti nepřesáhla v roce 2020 hranici 20 mld. Kč. Více než 10 mld. Kč pak investovali do inovací firmy v hutnickém, elektrotechnickém a strojírenském průmyslu. V rámci celkových nákladů na inovační činnosti měly nejvyšší podíl výzkumu a vývoje (vlastního a nakoupeného) firmy v elektronickém průmyslu (71 %) a v odvětví výroby ostatních dopravních prostředků a zařízení (63 %), kam se řadí i technologicky náročná výroba letadel. Blíže viz následující graf.

GRAF 32 Náklady na inovační činnosti ve zpracovatelském průmyslu (mld. Kč); 2020



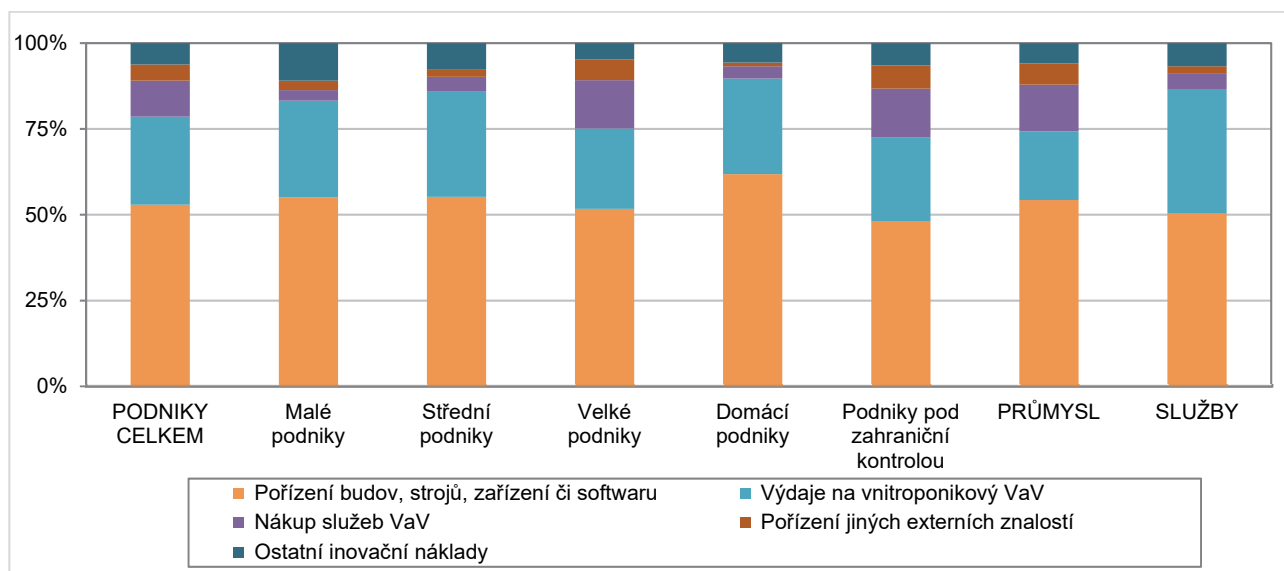
Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Ve struktuře nákladů na inovace hrají dlouhodobě nejvýznamnější úlohu investice do **pořízení budov, strojů, zařízení či softwaru**, které v roce 2020 tvořily přes polovinu celkových nákladů na inovace. To do značné míry naznačuje adaptabilní charakter inovací, kdy podniky v Česku spíše přejímají vyspělé technologie a výrobní procesy a zavádějí je ve svých výrobcích.

Druhou nejvýznamnější nákladovou položkou jsou výdaje na **výzkum a vývoj prováděný uvnitř podniku**. Na vlastní VaV vynaložily v roce 2020 inovující firmy 68,4 mld. Kč, tj. čtvrtinu z jejich celkových nákladů na inovační aktivity. Výzkum a vývoj provádělo 46 % inovačních podniků s tím, že cca polovina (54,1 %) se mu v období 2018 až 2020 věnovala soustavně zbytek příležitostně. Inovující podniky vynaložily dalších 28 mld. Kč na nákup služeb výzkumu a vývoje provedeného pro ně na zakázku jinými subjekty. Většina těchto nákladů (24,6 mld. Kč) šla na vrub firem pod zahraniční kontrolou.

V roce 2020 vložily inovující firmy 12,6 mld. Kč i do nákupu dalších **externích znalostí** pro jejich inovační činnosti. Jde především o náklady na předměty duševního vlastnictví zahrnující zaplacené licenční poplatky či nákup know-how, patentů, průmyslových vzorů či ochranných známek pro potřeby zavedení jejich inovací.

GRAF 33 Struktura nákladů na inovační činnosti ve sledovaných skupinách podniků (v %); 2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Firmy byly také dotazovány, na jaké technologické úrovni pořídily své stroje, zařízení a software. Podnik tak mohl pořídit stejnou nebo zlepšenou technologii již dříve používanou v podniku nebo zcela novou technologii zatím v podniku nepoužívanou. Stroje, zařízení a software na stejné technologické úrovni pořídila v období 2018–2020 téměř polovina podniků, konkrétně 48,9 %. Pouze 19,7 % uvedlo, že pořídily stroje, zařízení a software založené na zcela nové technologii dříve v podniku nepoužívané. Firmy mohly pro svůj provoz pořídit více druhů technologií, tzn., jak stávají úrovně, tak zcela nové, což učinilo 15,3 % všech podniků.

Pokud malé podniky nakoupily zcela novou technologii dříve v podniku nepoužívanou v 15,7 %, tak v případě velkých podniků tento podíl dosáhl 41 %. Více nakoupily zcela nové technologie podniky pod zahraniční kontrolou (27,2 %) než domácí podniky (18 %). Roli opět hraje poměrné zastoupení velkých podniků v obou kategoriích.

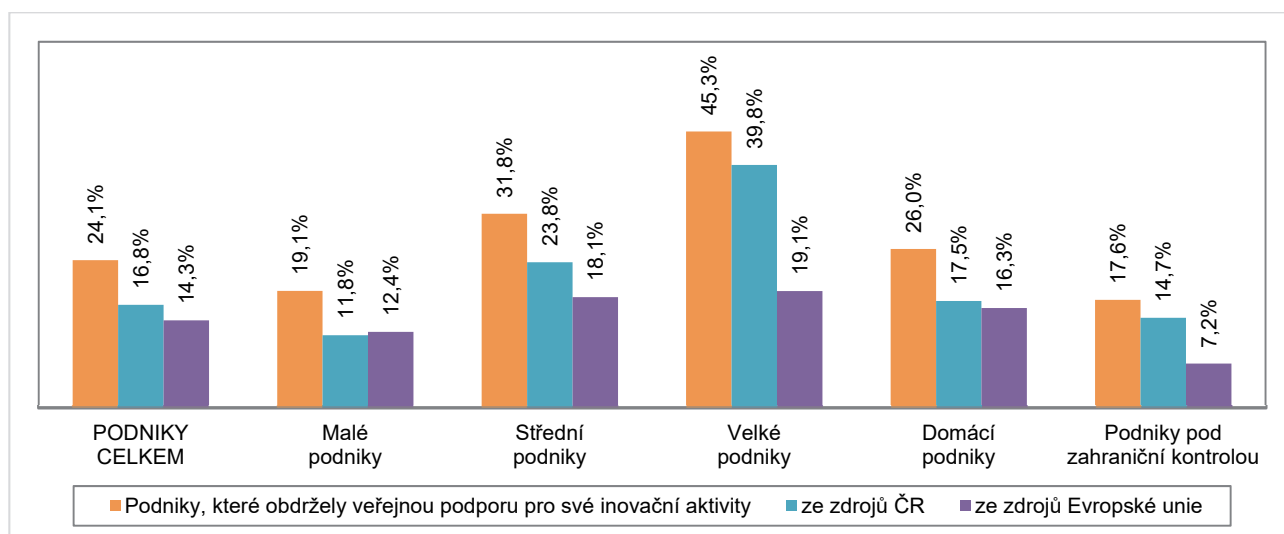
Bližší viz tabulky 33A a 33B.

3.2.6 Veřejná podpora inovačních činností

Veřejná podpora inovačních činností hraje pro podniky nezanedbatelnou roli, zejména pak pro podniky malé a střední. Pokud podnik v rámci svých inovačních činností provádí výzkum a vývoj (VaV) může, kromě přímé veřejné podpory, využít i daňový odpočet výzkumu a vývoje. Podpora může jít z různých úrovní veřejných rozpočtů ČR a dále pak z různých fondů Evropské unie. Podniky mohou využít veřejnou podporu současně z více zdrojů. V případě daňových odpočtů na VaV jsou zde jistá omezení⁷.

V letech 2018 až 2020 **využilo** některou z forem **veřejné podpory pro provádění inovačních činností 24,1 % inovujících podniků**. Z veřejných zdrojů ČR získalo podporu 16,8 % inovačních podniků, zatímco ze zdrojů EU 14,3 %. Téměř polovina velkých podniků získala veřejnou podporu pro provádění inovačních činností, z národních zdrojů pak 39,8 % podniků. Vysoký podíl veřejné podpory, zejména té z ČR, v této velikostní skupině je dán daňovými odpisy výdajů na výzkum a vývoj. Naproti tomu u malých podniků hrála důležitější roli podpora z fondů EU (12,4 %) než z národních zdrojů. Podniky pod zahraniční kontrolou využily veřejné podpory pro inovace méně (17,6 %) než domácí (26 %).

GRAF 34 Podíl inovujících podniků, které získaly veřejnou podporu pro své inovační činnosti podle poskytovatele podpory; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Ve **zpracovatelském průmyslu** získalo veřejnou podporu pro své inovační činnosti 29,1 % inovujících podniků, z veřejných zdrojů ČR pak 20,2 % a ze zdrojů EU 16,7 %. Z odvětví zpracovatelského průmyslu byly nejméně aktivní v získávání veřejné podpory inovační podniky ve farmaceutickém průmyslu (46,6 %) a elektronickém průmyslu (45,7 %). Tato odvětví byla také nejvíce podpořena z Evropských zdrojů. Ve farmaceutickém průmyslu obdrželo veřejnou podporu z Evropských fondů 23,7 % inovujících podniků. V případě elektronického průmyslu to bylo 22,8 % inovujících podniků.

Ve službách byly nejvíce podpořeny inovační projekty podniků působících v informačních a komunikačních službách. Podporu pro své inovace zde získalo 26,8 %, z národních veřejných zdrojů pak 24,9 %. Významně byly tyto podniky podpořeny i ze zdrojů EU (uvedlo 19,7 %).

Kompletní informace lze nalézt v tabulkách 34A a 34B.

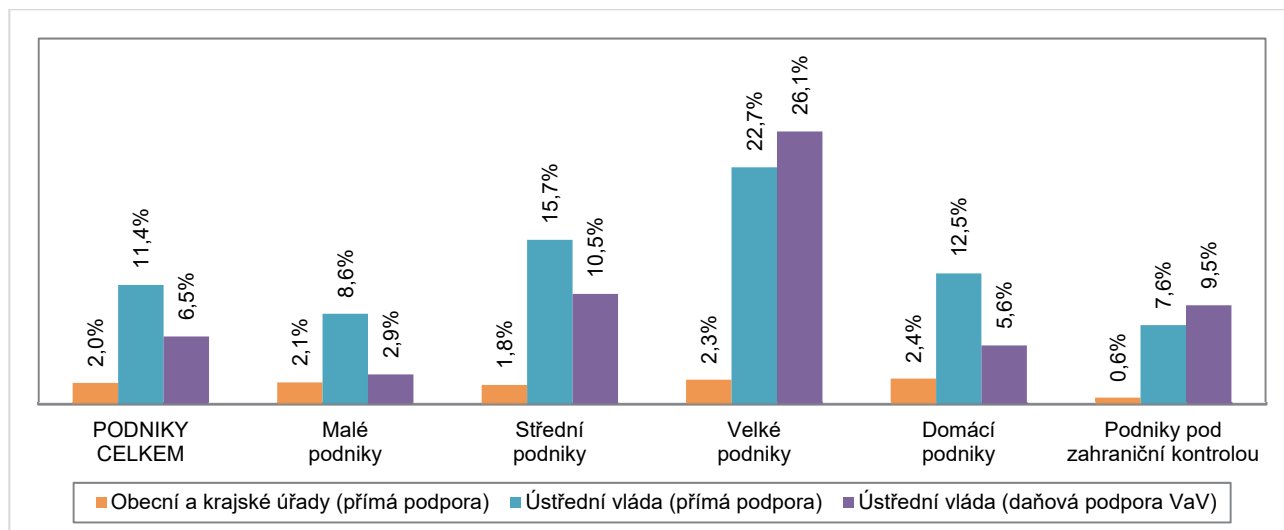
V případě veřejné podpory z národních veřejných zdrojů ČR hraje podpora od obecních a krajských úřadů spíše marginální roli. Veřejnou podporu inovačních činností z této úrovně samosprávy získala pouhá 2 % inovujících firem. Důležitější veřejnou podporou inovací je pro podniky podpora ze státního rozpočtu, kterou získala ve sledovaném období více než desetina inovujících podniků. Daňovou podporu výzkumu a vývoje pro své inovační činnosti využilo 6,5 % inovujících podniků.

⁷ Použití daňových odpočtů na VaV viz <https://www.czso.cz/csu/czso/neprima-verejna-podpora-vyzkumu-a-vyvoje>

Daňové odpisy výzkumu a vývoje jsou hojně využívaným nástrojem podpory inovačních činností mezi velkými inovujícími podniky. Ve sledovaném období odečetlo výdaje na výzkum a vývoj od základu daně 26 % z nich. Pro malé podniky je naopak významnější přímá veřejná podpora (tu využilo 8,6 % malých podniků) než daňová podpora výzkumu a vývoje, kterou využilo 2,9 % z nich. Stejně tak je tomu i v případě domácích podniků.

Podniky pod zahraniční kontrolou více využívají pro své inovační činnosti daňovou podporu výzkumu a vývoje (9,5 %) než přímou veřejnou podporu ze státního rozpočtu (7,6 %). U domácích podniků je preference uvedených veřejných podpor opačná.

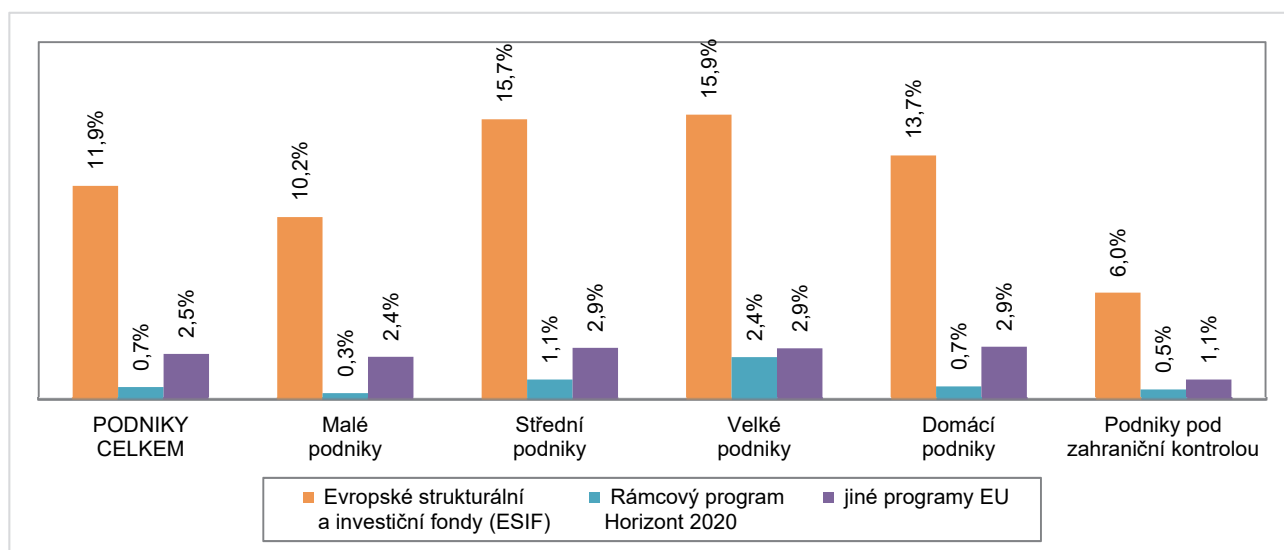
GRAF 35 Podíl inovujících podniků, které získaly veřejnou podporu z ČR pro své inovační činnosti podle formy podpory, velikosti a vlastnictví podniku; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Nezastupitelnou úlohu ve veřejné podpoře, jak již výzkumu a vývoje, tak inovačních činností hraje Evropská unie, zejména pak Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF). Prostřednictvím těchto fondů byly podpořeny inovační aktivity (včetně výzkumu a vývoje) ve více než desetina inovujících podniků. Téměř shodný podíl byl zjištěn u středních (15,7 %) a velkých (15,9 %) podniků. Z pohledu vlastnictví podniku využívají podporu ze strukturálních fondů 2krát více inovující domácí podniky než podniky pod zahraniční kontrolou.

GRAF 36 Podíl inovujících podniků, které získaly veřejnou podporu ze zdrojů Evropské unie pro své inovační činnosti podle formy podpory, velikosti a vlastnictví podniku; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Účast inovujících firem v rámci programu Horizont 2020 je minimální, menší než jedno procento. V případě velkých podniků dosahuje podíl 2,4 %. Z ostatních zdrojů mimo Evropské strukturální a investiční fondy a Horizont 2020 získalo podporu 2,5 % inovujících firem. V kategorii domácích podniků podíl činil 2,9 %, oproti 1,1 % u podniků pod zahraniční kontrolou.

Informace o využívání veřejné podpory ze zdrojů Evropské unie jsou uvedeny v tabulkách 35A a 35B a také 36A a 36B tabulkové přílohy.



3.2.7 Spolupráce podniků na inovačních činnostech

Jak již bylo v předchozí části uvedeno, podniky mohou vyvíjet inovace sami ve vlastní režii nebo také ve spolupráci s jinými podniky či organizacemi. Spolupráce podniků na inovačních činnostech je sledována podle typu spolupracujícího partnera a země, odkud tento partner pochází. Spolupráce se mohla týkat výzkumných a vývojových činností, ostatních inovačních činností nebo jiných podnikových činností nesouvisejících s inovacemi.

V období let 2018 až 2020 spolupracovalo na podnikových činnostech s jiným subjektem celkem 20,5 % všech podniků. **Do podnikových činností spojených s inovacemi**, kam se řadí i výzkum a vývoj, **bylo aktivně zapojeno 16,5 % podniků, ve skupině inovujících podniků to bylo 28,6 % z nich.**

Na inovačních činnostech více spolupracovaly podniky pod zahraniční kontrolou (36,7 % inovujících podniků pod zahraniční kontrolou) než podniky domácí (26,3 %). Zatímco zahraniční podniky mohou využívat možnosti, které nabízí spolupráce v rámci podnikové skupiny (například podílet se na výzkumu a vývoji), tak domácí podniky mají omezenější možnosti.

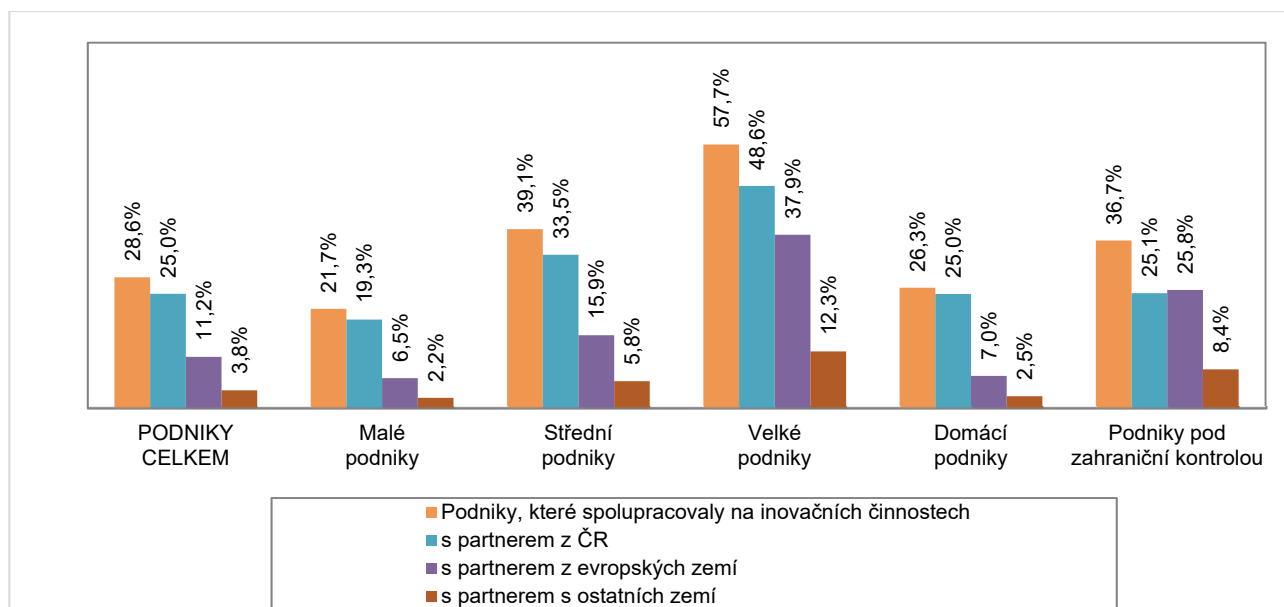
U velkých podniků spolupracovala na inovačních činnostech více než polovina z nich, konkrétně 57,7 %. V případě středních a malých podniků to bylo méně než 50 %.

Nejvíce spolupracovaly na inovačních činnostech podniky v informačních a komunikačních činnostech (40,2 %). Ve zpracovatelském průmyslu spolupracovala méně než třetina inovujících firem.

Podniky **nejčastěji** na svých inovačních činnostech **spolupracovaly s partnerem z Česka**. Tento typ spolupráce uvedla čtvrtina inovujících podniků. O polovinu méně inovujících podniků spolupracovalo na inovacích s partnerem z evropských zemí (EU či přidružených zemí EFTA). S partnerem z ostatních zemí světa spolupracovalo pouze 3,8 % inovujících podniků.

S partnery na celosvětové úrovni více na inovačních činnostech spolupracovaly podniky pod zahraniční kontrolou (8,4 %) než domácí podniky (2,5 %), stejně tak ve větší míře velké podniky (12,3 %) než střední (5,8 %) a malé (2,2 %). Podniky pod zahraniční kontrolou spíše spolupracovaly na inovačních činnostech s partnery z evropských zemí než s partnery z Česka, u domácích podniků to bylo naopak.

GRAF 37 Podíl inovujících podniků, které spolupracovaly na inovačních aktivitách podle země spolupracujícího partnera; 2018–2020



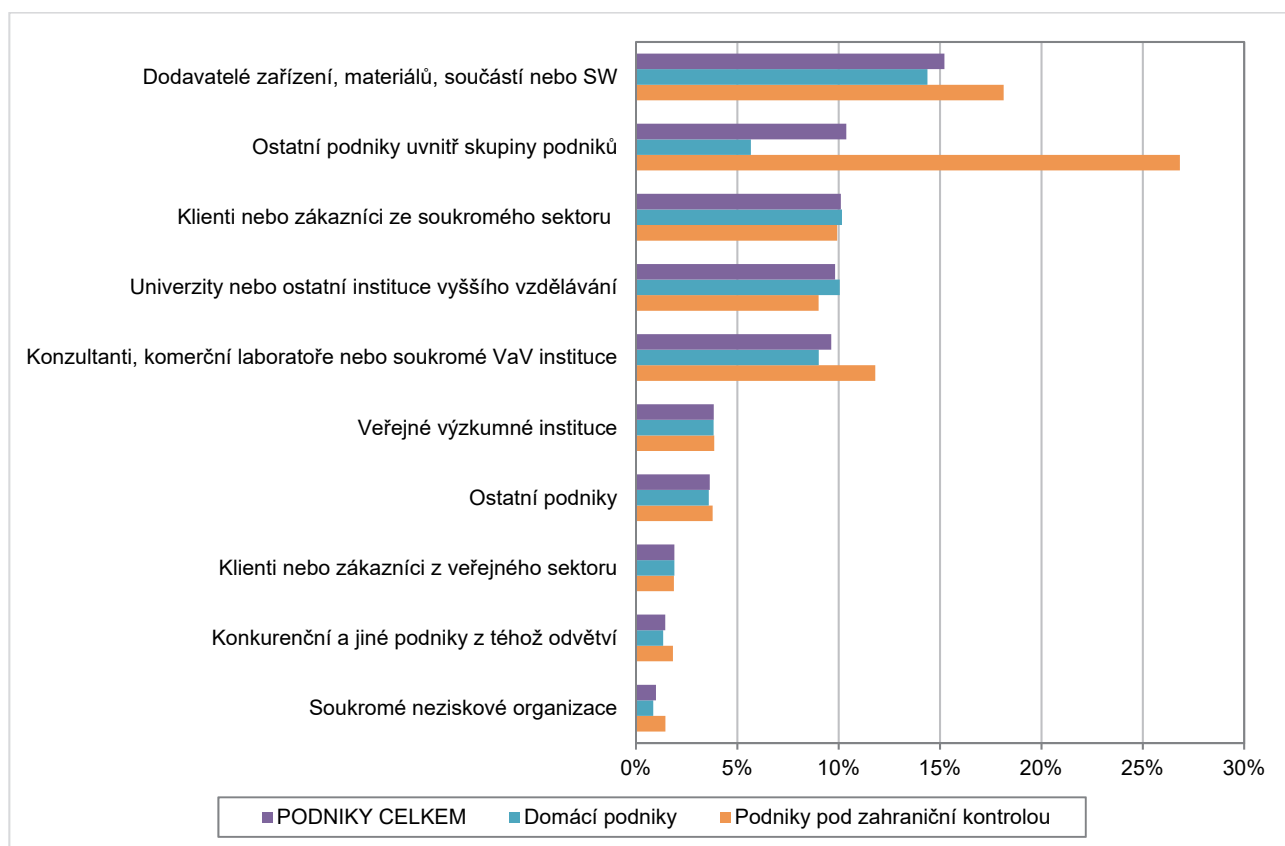
POZN.: Podniky mohly uvést více jak jednu z uvedených možností.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Inovující podniky nejčastěji **spolupracovaly na inovačních činnostech s dodavateli zařízení, materiálů, součástí nebo softwaru** (uvedlo 15,2 % inovujících podniků). Druhým nejčastějším partnerem pro inovace byly pro firmy ostatní podniky v rámci podnikové skupiny (uvedlo 10,4 %). Desetina inovujících podniků spolupracovala na inovačních činnostech s klienty a zákazníky ze soukromého sektoru. Obdobně desetina inovujících podniků spolupracovala na inovacích s vysokými školami.

Pro podniky pod zahraniční kontrolou byly nejčastějšími partnery pro inovační činnosti ostatní podniky v rámci podnikové skupiny (26,8 %). Druhým v pořadí pak dodavatelé zařízení, materiálů, součástí nebo softwaru (18,1 %). Zahraniční podniky na svých inovačních činnostech více spolupracovaly s konzultanty, komerčními laboratořemi nebo soukromými výzkumnými a vývojovými institucemi (uvedlo 11,8 %) než domácí podniky (9,6 %).

GRAF 38 Podíl inovujících podniků, které spolupracovaly na inovačních aktivitách podle typu spolupracujícího partnera; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Kompletní informace lze nalézt v tabulkách 39A a 39B.



3.2.8 Faktory omezující inovační aktivity

Firmy byly v rámci šetření dotazovány na význam **faktorů omezujících jejich inovační činnosti**. Jedná se o omezující faktory finanční povahy nebo nefinanční povahy.

Podniky provádějící inovační aktivity považovaly v letech 2018 až 2020 za nejdůležitější finanční faktor, který omezoval jejich inovační úsilí, **příliš vysoké náklady spojené s inovačními činnostmi**. Ten označila více než čtvrtina inovujících firem. Dalšími omezujícími faktory byly nedostatek vlastních finančních prostředků a nízká či nejistá návratnost investic do inovací, které uvedla pětina inovujících firem. Za nejméně omezující finanční faktor firmy považovaly obtíže při získání bankovního úvěru. Tak se vyjádřilo pouze 5,8 % inovujících firem.

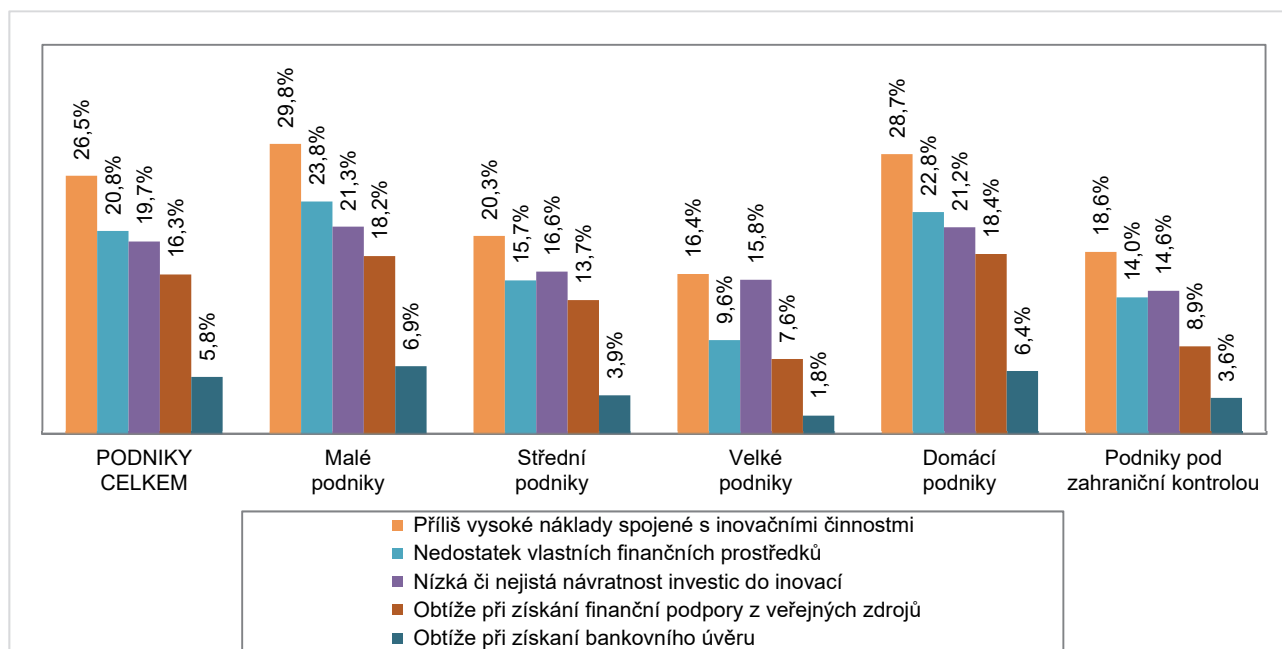
Pro velké podniky byl nedostatek vlastních finančních prostředků méně významným omezujícím faktorem. Tento faktor označil za významný pouze jeden velký podnik z deseti. V souhrnu nebyly pro velké podniky finanční faktory omezující inovační aktivity tak zásadní, jako u malých a středních podniků.

Ve zpracovatelském průmyslu shledalo rovných 28 % inovujících podniků jako nejvíce omezující příliš vysoké náklady spojené s inovačními činnostmi. Naopak v odvětvích služeb byl tento podíl nižší například v informačních a komunikačních činnostech, kde dosáhl 19,3 % a peněžnictví a pojišťovnictví (15,8 %).

Kompletní informace lze nalézt v tabulkách 40A a 40B.

Obdobná situace (pořadí omezujících faktorů), ale s jinými podíly byla zjištěna i ve skupině podniků bez inovačních aktivit (viz tabulky 41A a 41B).

GRAF 39 Nejdůležitější* finanční faktory omezující inovační aktivity u inovujících podniků; 2018–2020



*Podnik označil významnost uvedeného faktoru omezujícího inovační aktivity na škále (nízký – střední – vysoký) jako vysokou.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

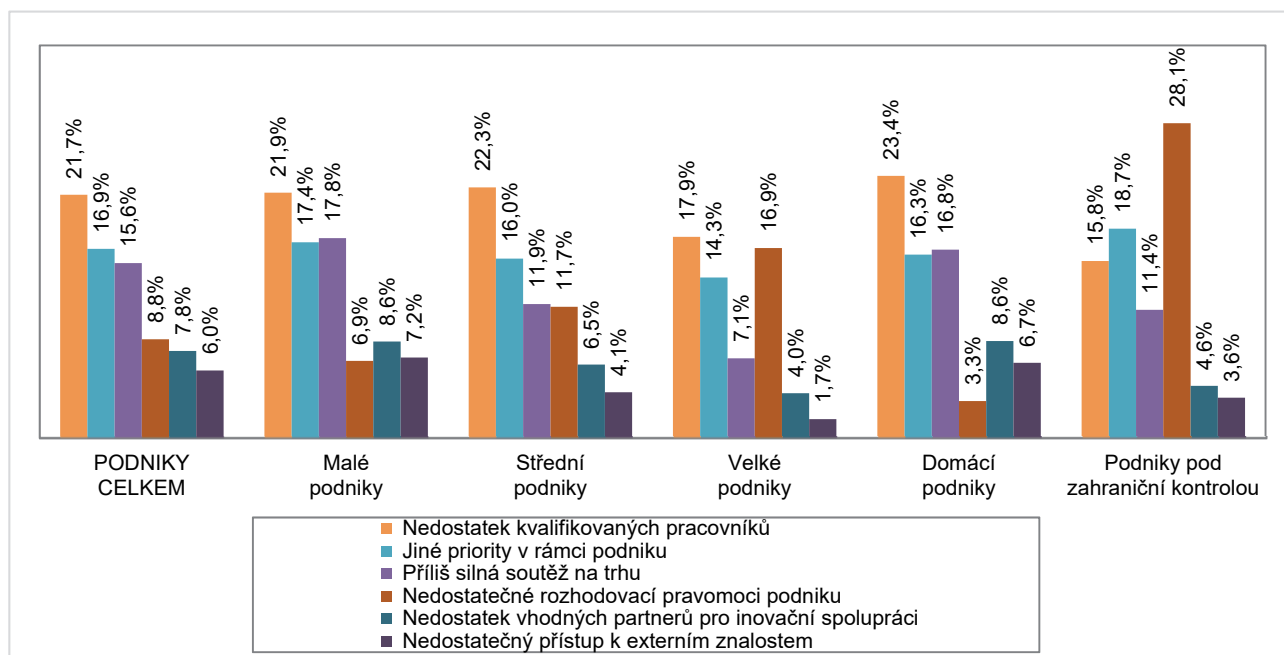
Kromě finančních faktorů byly firmy dotazovány i na **nefinanční faktory**, které v daném období omezovaly jejich inovační činnosti. V rámci těchto faktorů inovující firmy označily jako nejvíce omezující **nedostatek kvalifikovaných pracovníků**. Tuto možnost uvedla více než pětina z nich. Dalšími stejně hodnocenými omezujícími faktory byly jiné priority v rámci podniku (uvedlo 16,9 %) a příliš silná soutěž na trhu (15,6 %). Nedostatečné rozhodovací pravomoci podniky pro provádění inovačních činností byly významné pro 8,8 % inovujících podniků. Za nejméně omezující firmy považovaly nedostatečný přístup k externím znalostem. Tento faktor uvedlo za důležitý 6 % inovujících podniků.

Zajímavá situace je při srovnání skupin podniků podle jejich vlastnictví. Podniky pod zahraniční kontrolou považovaly za nejdůležitější nefinanční faktor omezující jejich inovační činnosti nedostatečné rozhodovací pravomoci podniku. Uvedla více než čtvrtina podniků. Souvisí to se zapojením a pozicí podniku v rámci struktury podnikové skupiny, kdy často dochází k rozhodování o tom, zda má či nemá podnik inovovat jinde, zejména v ústředí podnikové skupiny. Naopak pro domácí podniky byl uvedený faktor nejméně omezující. Uvedlo 3,3 % inovujících domácích podniků.

Ve zpracovatelském průmyslu označila čtvrtina podniků za nejdůležitější omezujících faktorů nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Problém sehnat kvalifikované pracovníky měly i inovující podniky v informačních a komunikačních službách. Za omezující to označilo 26,1 % z nich.

Kompletní informace lze nalézt v tabulkách 42A a 42B.

GRAF 40 Nejdůležitější* nefinanční faktory omezující inovační aktivity u inovujících podniků; 2018–2020



*Podnik označil významnost uvedeného faktoru omezujícího inovační aktivity na škále (nízký – střední – vysoký) jako vysokou.

Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Pro podniky bez inovačních činností jsou pro srovnání uvedeny údaje v tabulkách 43A a 43B.



3.2.9 Inovační činnosti a duševní vlastnictví

Dvě pětiny podniků v rámci svých inovačních činností provádí i vlastní výzkum a vývoj. Téměř čtvrtina inovačních podniků pak aktivity výzkumu a vývoje provádí soustavně. Lze očekávat, že inovující podniky budou více agilní v produkci výsledků výzkumu a vývoje než jejich neinovující konkurenti.

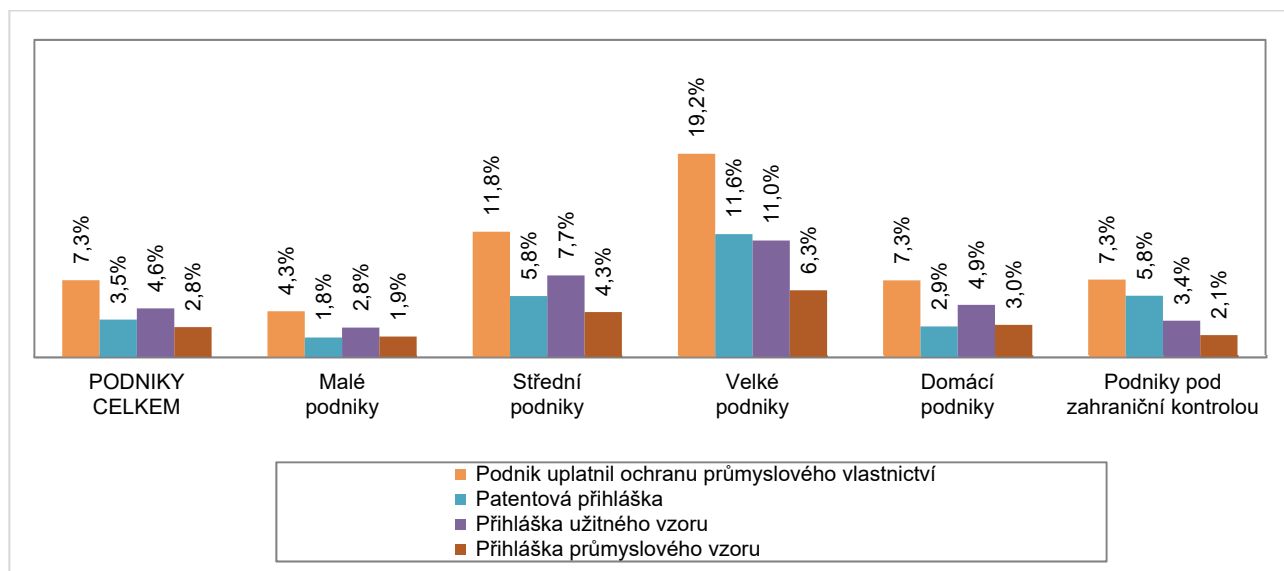
V období 2018 až 2020 **uplatnilo** některou z forem **ochrany průmyslového vlastnictví** (patent, užitný vzor, průmyslový design) **7,3 % podniků s inovačními činnostmi**. U podniků bez inovačních činností se jednalo pouze o 0,4 procenta z nich. Podíly inovujících podniků, které požádaly o ochranu jednotlivých předmětů průmyslového vlastnictví, jsou více méně vyrovnané. Přihlášku patentu podalo 3,5 % z nich. U neinovujících firem byl podíl zanedbatelný (0,3 %). Přihlášku užitého vzoru podalo 5,6 % inovujících podniků a přihlášku průmyslového vzoru pak 2,8 %.

S rostoucí velikostí podniku roste i produkce předmětů průmyslového vlastnictví. Inovující velké podniky, které intenzivněji provádí výzkum a vývoj, také častěji podávají přihlášky k ochraně průmyslového vlastnictví. Některou z forem ochrany průmyslového vlastnictví uplatnila čtvrtina z nich. U malých podniků to bylo 6krát méně. Velké podniky využily nepatrně více ochranu podáním patentové přihlášky (11,6 %) než podáním přihlášky užitého vzoru (11 %). U malých a středních podniků tomu bylo naopak. V případě středních podniků podalo patentovou přihlášku 5,8 % z nich, kdežto přihlášku patentového vzoru 7,7 %. Svou roli hrají náklady na jednotlivé ochrany, kdy podání ochrany užitého vzoru je méně nákladné, než v případě patentu, a předpokládaná působnost ochrany na geografických trzích.

Ochranu průmyslového vlastnictví využívají stejně intenzivně inovující domácí podniky i podniky pod zahraniční kontrolou, shodný podíl 7,3 %.

Inovační podniky uplatňují ochranu průmyslového vlastnictví zejména ve vědeckých a technických činnostech (12 %) a ve **zpracovatelském průmyslu (10,6 %)**, ve kterém je premiantem odvětví elektronického průmyslu (20,8 %) následované farmaceutickým průmyslem (20,5 %).

GRAF 41 Podíl inovujících podniků, které uplatnily ochranu průmyslového vlastnictví podle předmětu ochrany; 2018–2020

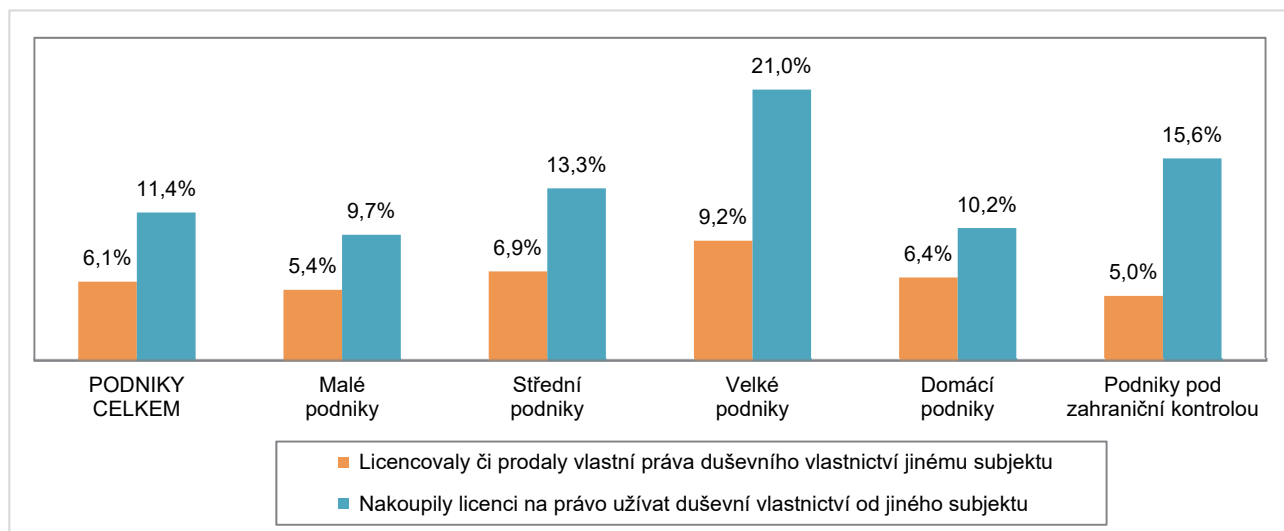


Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Inovující podniky častěji uplatnily svou ochranu průmyslového vlastnictví v Česku (uvedlo 18,8 %) než v zahraničí (8,8 %). Tato skutečnost platí pro všechny velikostní skupiny i členění podle vlastnictví podniku. V případě patentu rovněž inovující podniky častěji podaly patentovou přihlášku v Česku než v zahraničí. Platí to pro malé a střední podniky, a také domácí. Velké podniky a také ty pod zahraniční kontrolou podaly více patentových přihlášek v zahraničí než v Česku.

Kompletní informace lze nalézt v tabulkách 11A/11B a 13A/13B.

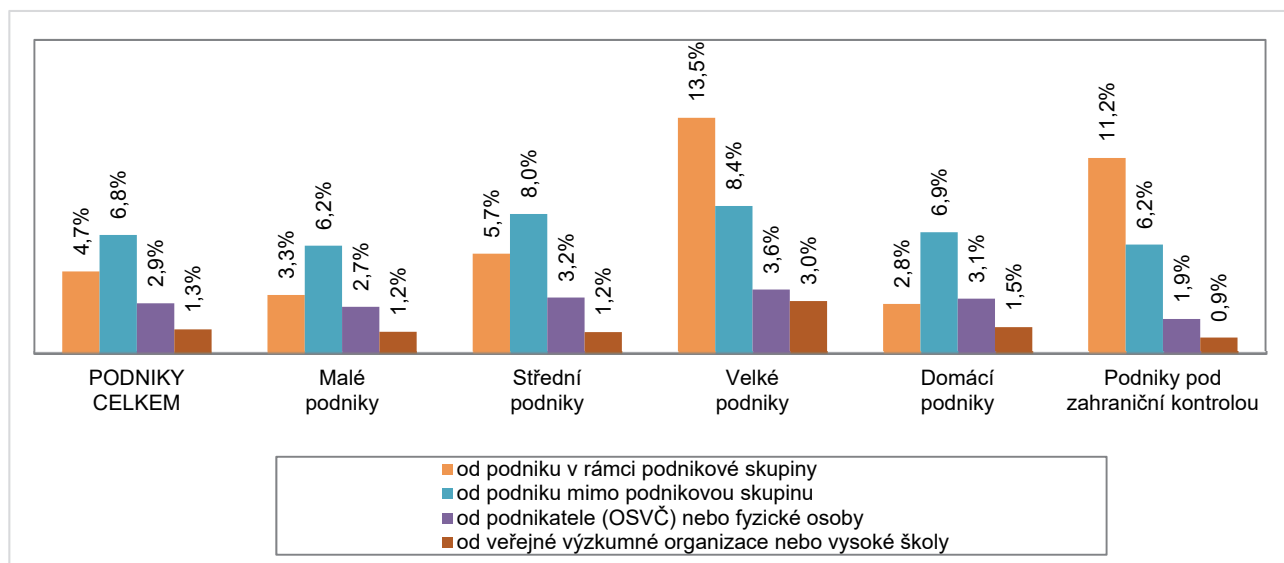
GRAF 42 Podíl inovujících podniků, které nakoupily nebo prodaly předměty duševního vlastnictví; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Inovující podniky v období 2018 až 2020 spíše nakoupily licenci na právo užívat duševní vlastnictví⁸ od jiného subjektu, než aby licencovaly či prodaly vlastní práva duševního vlastnictví jinému subjektu. Práva duševního vlastnictví nakoupilo 11,4 %, naopak 6,1 % podniků licencovaly či prodaly vlastní práva duševního vlastnictví jinému subjektu. Mezi velikostními kategoriemi podniků byl nejvýraznější rozdíl v případě velkých podniků, kde licenci nakoupilo 2krát více podniků, než ji naopak licencovalo či prodalo (9,2 %). U podniků pod zahraniční kontrolou byl poměr dokonce ještě vyšší.

GRAF 43 Podíl inovujících podniků, které nakoupily předměty duševního vlastnictví podle subjektu, od kterého byla nakoupena; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

V souhrnu nakoupily inovující podniky nejčastěji předměty duševního vlastnictví od podniku mimo podnikovou skupinu (uvedlo 6,8 %). Tato skutečnost platí i pro malé i střední podniky a v kategorii domácích podniků. Velké podniky a podniky pod zahraniční kontrolou nakoupily předměty duševního vlastnictví nejčastěji od podniků v rámci podnikové skupiny. Od výzkumné organizace či vysoké školy nakoupilo předměty duševního vlastnictví něco přes jedno procento všech inovujících podniků, u velkých podniků to bylo 3krát více.

⁸ Zahnuje znalosti vzniklé výzkumnou, vývojovou či jinou tvůrčí činností chráněné prostřednictvím předmětů duševního vlastnictví, jako jsou patenty, užité a průmyslové vzory, výrobně-technické poznatky či postupy (know-how), ochranné známky a autorská práva či jejich kombinace. Nezařnuje práva na počítačové programy (software).



3.2.10 Ekologické přínosy inovací

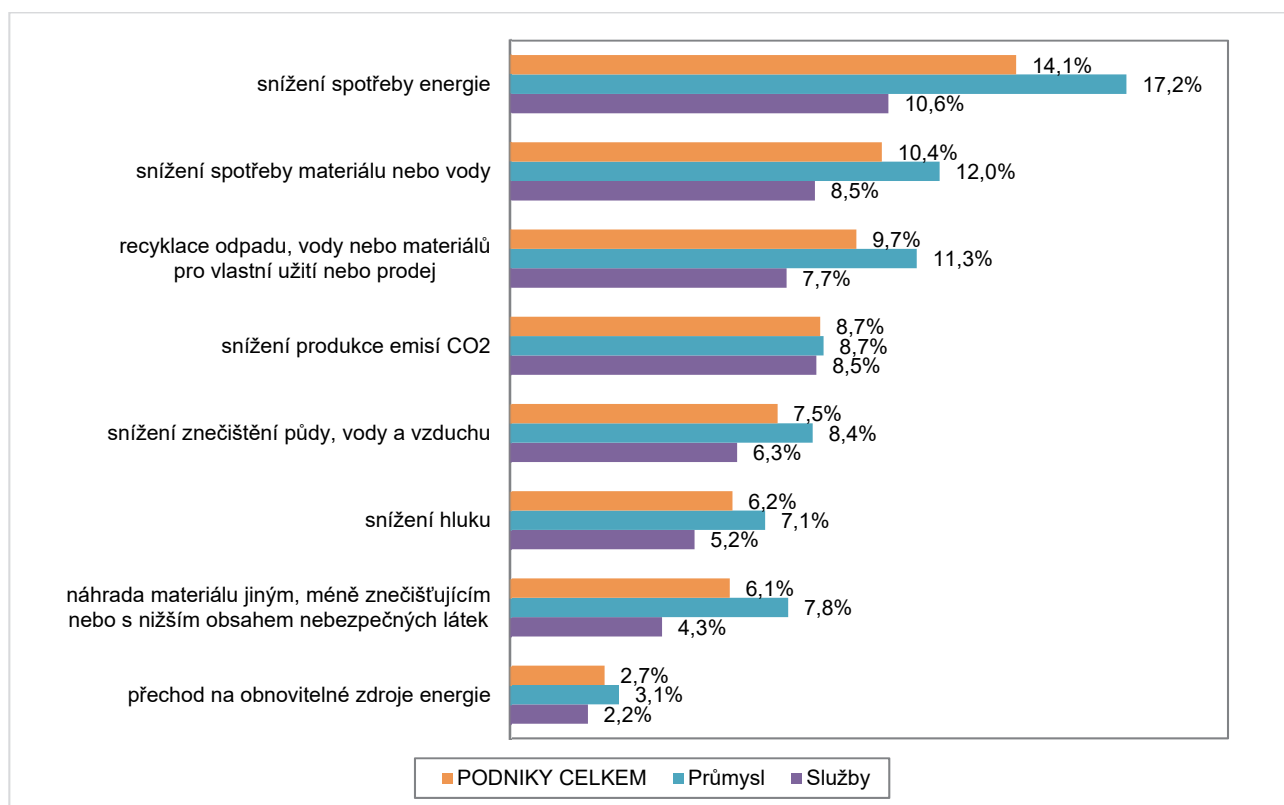
V rámci šetření o inovačních činnostech podniků byly zjišťovány i pozitivní přínosy pro životní prostředí vzniklé v souvislosti s inovacemi produktů a inovacemi podnikových procesů. Jednak se sledovaly pozitivní přínosy pro životní prostředí spojené s produkcí, distribucí nebo prodejem výrobků a služeb (na straně podniku), a dále pozitivní přínosy spojené s užitím výrobků a služeb (na straně zákazníka).

Nejvíce inovujících podniků (konkrétně 14,1 %) označilo za významný **pozitivní přínos pro životní prostředí** spojený s inovacemi **na straně podniku snížení spotřeby energie**. Ve zpracovatelském průmyslu byl tento podíl vyšší (17,2 %). **Snížení spotřeby materiálu nebo vody** jako významný přínos pro životní prostředí označila desetina inovujících podniků. V případě podniků ve zpracovatelském průmyslu pak 12 % podniků. Zajímavá situace byly zjištěna v případě inovací na straně podniku týkající se **snížení produkce CO₂**. U inovujících podniků ve zpracovatelském průmyslu tento přínos označilo jen nepatrně méně podniků (8,2 %) než ve skupině všech podniků (8,7 %). U všech ostatních přínosů jsou podíly vyšší u inovujících podniků ve zpracovatelském průmyslu. Nejméně podniků s inovačními činnostmi označilo jako pozitivní přínos pro životní prostředí spojený s inovacemi přechod na **obnovitelné zdroje energie**. Uvedlo pouze 2,7 % podniků.

Z odvětví zpracovatelského průmyslu nejvíce považovalo inovujících podniků snížení energie jako významný pozitivní přínos inovací v hutním průmyslu (uvedlo 26,8 %) a v dřevozpracujícím a papírenském průmyslu (20,9 %), tedy v energeticky náročných výrobcích.

Kompletní informace lze nalézt v tabulkách 44A a 44B.

GRAF 44 Významné pozitivní přínosy pro životní prostředí vzniklé na straně podniku u inovujících podniků; 2018–2020

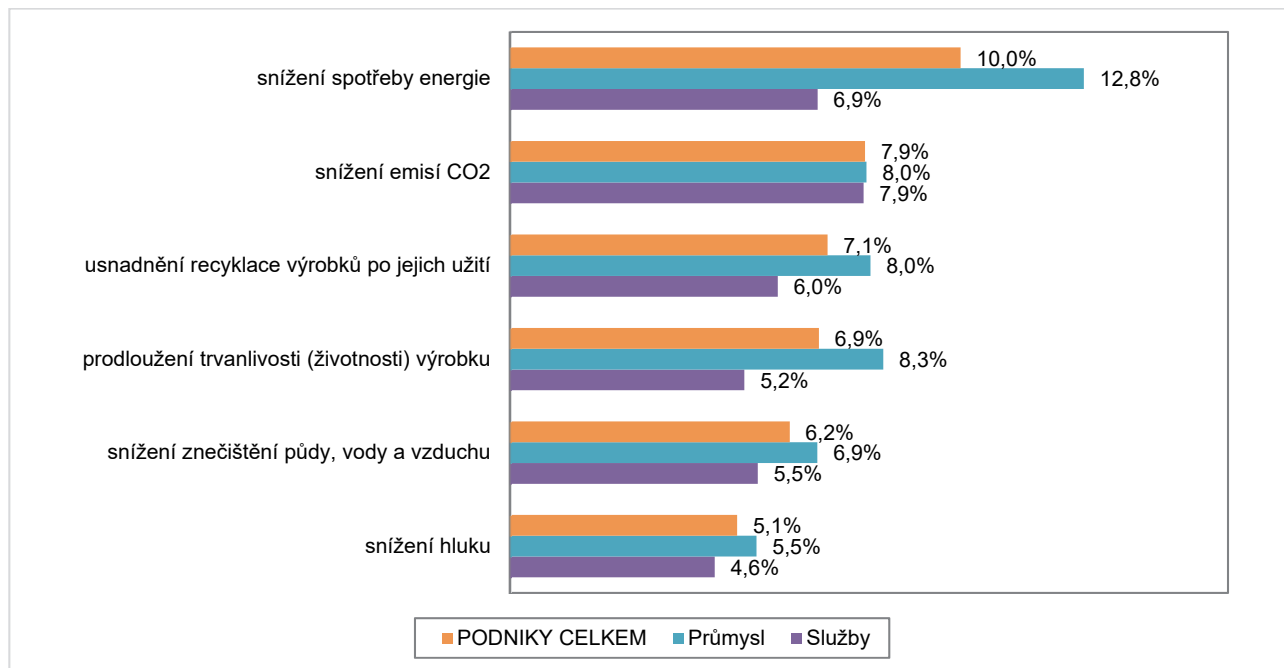


Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Z pohledu inovujících podniků bylo za nejdůležitější benefit pro životní prostředí spojený s inovacemi na straně zákazníka považováno snížení spotřeby energie. Uvedla rovná desetina podniků. V případě podniků v průmyslových odvětvích to bylo 12,8 %, u služeb méně (6,9 %). V pořadí dalšími byly pozitivní přínosy pro životní prostředí týkající se snížení emisí CO₂ (uvedlo 7,9 % inovujících podniků) a usnadnění recyklace výrobků po jejich užití (uvedlo 7,1 %).

Kompletní informace lze nalézt v tabulkách 45A a 45B.

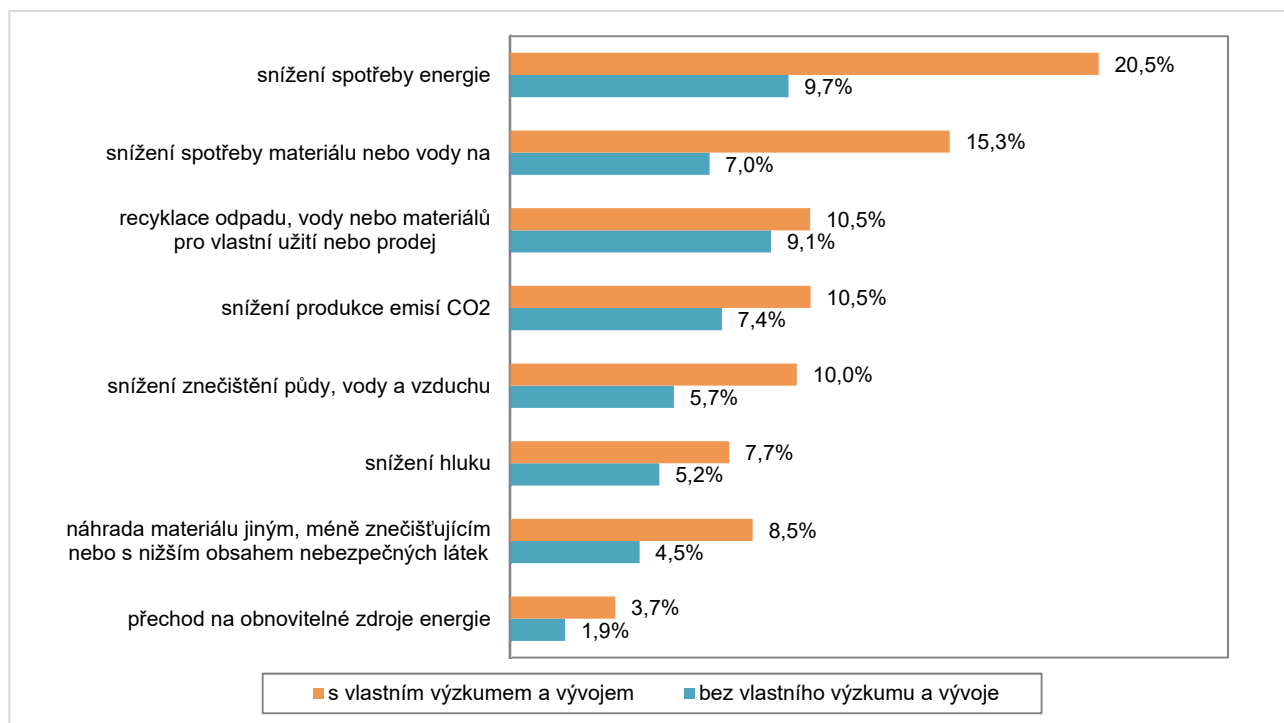
GRAF 45 Významné pozitivní přínosy pro životní prostředí vzniklé na straně zákazníka u inovujících podniků; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

Pokud srovnáme pozitivní přínosy pro životní prostředí na straně podniku podle toho, zda inovující podnik v období 2018 až 2020 prováděl vlastní výzkum a vývoj, tak zjistíme, že provádění výzkumu a vývoje v rámci inovačních činností přináší větší přínosy pro podnik (i zákazníka) v oblasti životního prostředí než inovační aktivity bez provádění vlastního výzkumu a vývoje. Ve skupině inovujících podniků s vlastním výzkumem a vývojem označilo za významné pozitivní přínosy v průměru 2krát více podniků než u těch, které neprováděly výzkum a vývoj. Blíže viz následující graf č. 46.

GRAF 46 Významné pozitivní přínosy pro životní prostředí vzniklé na straně podniku u inovujících podniků podle toho, zda prováděly vlastní výzkum a vývoj; 2018–2020



Zdroj: ČSÚ, Šetření o inovačních aktivitách podniků

